

ELŐFIZETÉS
 HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónapra ..... 2 korona.
 VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 28 korona.
 Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.
 HIRDETÉSEK:
 4-basábas petit sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 15 fillér.
 Nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JOZSEF.

Csütörtök, április 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: Fejérváry — Barabásnál.
- A honvéd póttartalékosok behívása.
- Ki lehet városi kamarás?
 „Az uristent is kinevezik!”
- Elnökválasztás az aradi függetlenségi pártban.
- Babics püspök pénzügyei.
- A Népszínház botránya.
- Koburg Lujza és Festetics gróf.
- Aradi diákok hána.
- Eltitelt szocialisták.
- Fogas kérdés az aradi járásbírósnál.
- Kettős öngyilkosság Aradon.
- Az erdélyi pénshamleitők.
- Szétrobbantott bünbarlang.
- Tárcsa: A pénz tragédiái. Írta: Kádár Gusztáv.
- Csarnok: A sárkány. Írta: Nógrádi László.

Fejérváry — Barabásnál.

Arad, Április 4

Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma délelőtt fölkereste Barabás Bélát lakásán és két óra hosszat tanácskozott vele, Kossuth Ferenc társaságában.

Fejérváry Barabásnál... Szerencse, hogy ezt a táviratot nem három nap előtt, április elsején kaptuk, különben nincs Isten, a kinek elhagyjuk. Széll Kálmán, a közkedveltségű homo regius, a professzionátus kibontogató, hasztalan kér kibontakozást a Burgban, s Fejérváry maga megy a Váci-utcába, személyesen mászik a második emeletre, hogy Kossuthal és Barabással, a szélsőbaloldaliak szélsőjével tanácskozzék. Valamennyien, az új Deák Ferenc jelöltek: Andrassy, Bánffy, s a többiek tétlenségre és meddő nyílt leve-

lezgetésekre kárhóztatva, — s a király megbízásából a miniszterelnök maga megy Barabás Bélához, a ki azon szerencsés tucatnak se lehetett tagja, amelyet a király audiencián fogadott, s előadásait jegyzetbe véve, haladt a maga útján.

Válasszuk el ebben a látogatásban azt, a mi Barabás személyének szól, — s a minnek egyéb jelentősége van. Bizonyos, hogy Barabást a bécsiek között szokatlan szimpatia kíséri. Ez ugye, tréfának hangzik. Pedig igen egyszerű dolog magyarázza meg, hogy valóság: a bécsiek és a burgbeliek is jobb szeretik a nyílt ellenségeket, mint a megbízhatatlan jó barátokat. A válság ideje alatt megismerték azokat a politikusokat, a kik Bécsben a dinasztia oszlopainak vallják magukat, s Budapesten a kamarilla ellen dörögnek. S a valóságos belső titkos tanácsosokban se biznak, a kik e magas rang előtt a gutgesimntek gutgesimntjei voltak, s azóta az excellenciás cím mellé a forradalmárok glóriáját is megkivánták. Csak vissza kell emlékezni arra, hogy a Neue Frei Presse, a bécsiek hangulatának hű tükre, milyen nagy szimpatiaival közölte a politikai beszélgetést, a melyet Barabással, „a függetlenségi párt legradikálisabb frakciójának vezérével” folytatott. Barabás Béla azon kevesek egyike, a kik a negyvennyolcas táborból bársonyszékek kedvéért nem kacsingattak a hatvanhét felé; fogalom, a mely az Ausztria ellen való gyűlöletet megtestesíti. Szóval: nyílt el-

lenség a nemzet és a király között kitört harcban. S a király most parlamentair-ját nem küldte a segéd-csapatokhoz, a melyek valamikor a negyvennyolcasokkal farkaszemet néztek, s most velük vannak, — hanem küldi a tábor közepébe, a hol az ő ellenség van. Ezt testesíti most Barabás Béla.

A másik része a látogatásnak azt jelenti, hogy a király ezuttal nem a koalícióval, hanem magával a függetlenségi párttal akar a kibontakozás felől tárgyalni. Megtehetette volna ugyan Fejérváry, hogy Kossuth Ferencet, a függetlenségi párt elnökét keresse fel lakásán: de Kossuth a vezérő-bizottságnak is az elnöke és a vezérő-bizottság gyakran az ő lakásán tartotta üléseit. A vezérő-bizottságot a kormány fölösztatotta tekinti, annak pedig, úgy látszik, a látszatát is kerülni akarja, hogy a koalícióval tárgyal. Ezért kereste fel a függetlenségi párt egyik al-elnökét, akinél a pártvezérrel együtt tanácskozott s bizonyára nem azért, mert kénytelen akarták a feltűnést, melyet a Kossuth lakásán tartott tanácskozás keltett volna, amint azt Kossuth az újságíróknak mondta. Az sincs célzatosság nélkül, hogy az al-elnökök közül nem Polonyit, a rókát és a kaméleont, s nem Szederkényit, a klerikálisokkal rokonszenvezőt, hanem Barabást, a radikálisat kereste fel. Nincs kizárva, hogy annak is része van a dologban, hogy Barabás Béla nyílt hive az általános választói jognak.

A pénz tragédiái.

Írta: Kádár Gusztáv.

Néhány oldalal odébb a lapban, ahol szüke számok jelzik napról-napra a gazdasági értékek változását, riasztó hírek keltek a minap. Megroppant a nagy malom, a melyet meg Széchenyi István gróf alapított a gazdasági élet felvidékesítését célzó munkássága során és millió mos veszteséget szenvedett egy hatalmas bécsi bank londoni fiókjánál, amelynek tíz évi nyeresége ma-nt így veszendőbe. Számok, szürke számok szólnak csak e rázkódtatásról. Pedig e számok mögött megkapó és emberi küzdelmek játszódnak le Embelek sikonganak ott, existenciák fordulnak föl, képrázatos, nagyraőrő tervek omlanak össze. Ezek a rideg számok nagy tragédiák szemfedői... Szinte csudálatos, hogy ama korban, amikor mindent a pénz irányít, ahol az egész élet a pénz gyarapodásának vagy csökkenésének alapjára helyezkedett, mily keveset foglalkoznak a vállalkozások pszichológiájával és a pénzvilág uralkodójának természetével. Igen, pszichológiával és nem csak közgazdaságtannal érdemes mérni a gazdasági tevékenységet, amelyből az emberi tulajdonságok: a szenvedély, az indulat, a tartózkodás, az ösztön épp úgy teremtenek hőseket és áldozatokat, diadalmaskodókat és legyőzötteket, mint a karddal folytatott küzdelemnél. A gazdasági élet is egy nagy csata. Vannak itt is tragikus hősré, akik a pénz ő megmámo-

sodva építik föl gízászi terveiket és akiket aztán a gyöngye alapra halmozott aranyhegyek temetnek maguk alá... Gyávák is vannak itt, kishitűek, akik lassan, apránként vadásznak a fölértékelt és vannak merészek, de fegyelmestek és következetesen számítóak, akik molkei bizottsággal hajtják végre haditerveiket s vannak aztán Napoleonjai is a pénznek, akiket csudás ösztön vezet minden vállalkozásban, akik e őt alázatossan, szolgamódra hódolnak meg a milliók... Gyakran úgy járnak a hadvezérek itt is, mint a csatatereken. Ha győznek, zseninek ismeri el őket mindenki, de haditörvény-szék elé kerülnek, azaz menthetetlenül elvesznek, ha balul üt ki spekulációjuk. Érdemes hát, nagyon érdemes, lekaparni egyszer a nagy vállalatok megindulásáról beszélő számokat, hogy föltárujanak előttünk a Pénz tragédiái... A reálisan folytatott üzleteredmények amúgy sem nyújtanak annyi érdekességet, mint e pénztragédiák, ahol a milliók hirtelen sikanak ki a spekulálók kezéből. Miféleképpen is ritka eset a nagy vállalatok összeroppanása. A közgyűlések csöndesen, simán folynak le, a Libicne, vagy Scribe-féle vígjátékok derűs hangulatában, ahol a felek végül is összecsokoloznak, vagyis a közgyűlésen igazgatók és részvényesek váltanak egymással konvencionális csókokat.

Az egyik vesztes vállalat, a malom, buzában spekulált, a másik a londoni te ep, fá a es aranybánya részvényekre esküdt. Mind a két ónői tüstént szembetűnő a tragédia okozója. A

malom a buzának áremelkedésében bizott rendületlenül, a másik a faszükséglet növekedésében, az aranybánya részvények emelkedésében hitte. Enberi gyöngyesség itt is, ott is. A hit egy oly körülmény eljövételében, amelyet semmi nemű józan számítás nem igazolt, amely épp ezért nem számítás, csak — hit volt. Ez a hit egész a fanatizmussá, rögeszmévé fokozódhatik. Ilyen fanatikus hittel csüngött néhány év előtt a Tisza István bankja a romániai petroleumban, ez a tiszta látszó vakító hit vezette Croniert arra, hogy granárium számára halmozza föl a cukor-készleteket. A józan számítás elvetette itt a sulykot. Az üzletbe fektetett tőke megduplázás, megtriplázása, megtriszereződése az irányító e mámoros spekulációkban. A londoni bankigazgató mentésére hozták föl, hogy eméje meghihibbant. Külföld pedig csakhamar, hogy az okot cs-rélték itt föl az okozattal. Az igazgató elméje még ép volt ezen üzletek kötése előtt, de megzavarodott akkor, amikor nagy tervek egymás után dűltek össze, amikor a remélt nyereség helyett fájó veszteség következett be. Az első százezernél megáthított volna tán a lejtőn, de még mindig dolgozott benne a fanatikus hit, amely milliókat akart a vállalkozásából kikerőszakolni.

Egyes vállalatokról van itt csak szó, de tán még emlékezetben is vannak a nagy válságok, amikor az emberek ezreit ragadta magával a könnyű meggazdagodás vágyának forgószela. A legkimétebb, a lefagyosabb józanságot megkövetelő pénzügyleteknél egyszerre

E látogatással a kibontakozást a függetlenségi párt kezeibe tették le. Meg fog-e így születni a kibontakozás? Akármennyire szeretnők is, nem tudunk hinni benne. A katonai kérdésekben a függetlenségi párt alig fog engedni többet, mint a mennyit a koalíció Andrássy legutóbbi bécsi küldetése alkalmával tett; bár azt hisszük, ha a függetlenségi párt enged annyit, az többet fog jelenteni, mint a koalíciónak folyton ingadozó, megbizhatatlan állásfoglalása. A múlt esztendő január 26-ika óta annyi tárgyalás, annyi homo regius, s maga Fejérváry is annyi látogatást tett a függetlenségi politikusok lakásain, ahol azelőtt annyira idegen volt, hogy nehéz elhinni, hogy ép ez a látogatás, amely épen a parlamentnélküli kormány rekonstrukciójának idejére esik, hozza meg a békét.

A függetlenségi pártnak azonban most módjában van leszűrni és alkalmazni azokat a tapasztalatokat, amelyeket a két esztendő válság alatt szerezhettek. Megszabadulva a koloncoktól, amelyek a koalícióban tapadtak hozzá, s amelyek a maguk önző céljainak, titkos aspirációinak érvényesítésére akarták a függetlenségi párt erejét, népszerűségét kihasználni: önmaga, mellékcélok és lapangó érdekek nélkül építheti meg az utat, amely nem vezet ugyan az összes vágyak kielégítéséhez, de visszaadja az ország nyugalma. Okosan fogja-e ezt az alkalmat kihasználni — és van-e módjában ezt az alkalmat kihasználni: a jövő, szorongó izgatottsággal várt napok fogják megmutatni.

A honvéd póttartalékosok behívása.

(Legfelsőbb parancs.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

A hivatalos lap élén ma „Legfelsőbb parancs” jelent meg, amelyben a király megparancsolja, hogy az 1904. évi honvéd póttartalékosok — a mennyire a békelétszám kiegészíté-

sére szükséges — *tényleges szolgálatra a honvédséghez bevonuljanak.* A legfelsőbb parancshoz Pap honvédelmi miniszternek egy rendeletét is hozza a hivatalos lap, amely az összes törvényhatóságokhoz van intézve s így hangzik:

O császári és apostoli királyi Felsége folyó évi március hó 28-án Bécsben kelt legelső elhatározásával a következő és a Budapesti Közlöny folyó évi április hó 4-iki számában is közölt legelső parancsot méltóztatott legkegyelmesebben kiadni:

„Parancsolom, hogy 1888. évi XVIII. törvények, illetve az 1890. évi V. t. c. 10. szakasza alapján a magyar honvédségi póttartalékosok 1904. évfolyamának rendelkezésre álló legénysége az 1904. évi számbavétel alapján a honvédséghez beosztott ujoncmennyiség keretében, — amennyiben a honvédség békelétszámának kiegészítésére szükséges, — *tényleges szolgálatra behívassék.*”

Ezen legfelsőbb parancs következtében az 1904. évben besorozott az 1904. sorozási évfolyamba tartozó m. kir. honvéd póttartalékosoknak az 1888. évi XVIII. t. c., illetve az 1890. évi V. törvények 10. szakasza értelmében rendelkezésre álló legénysége 1906. évi május 9-ére *tényleges szolgálatra* kivételesen be fog hivatni.

Megemlítendő, hogy ezen kivételes *tényleges szolgálatra való behívás* a védtörvényi utasítás III. (honvédségi) része 25. szakaszában foglalt rendelkezésektől eltérőleg az alább következő módon lesz foganatosítandó.

Ugyanis: 1. a behívás a magyar korona országainak területén egy nagyobb alaku behívóhirdetménynek a katonai, honvédségi, csendőrségi és más állami, vagy középületeken és hivatalokon való kiragasztása és egy kisebb alaku, de ugyanolyan szövegű és az országban divó mind a nyolc nyelven szóló „behívó hirdetménynek” az említett hivatali helyiségeken belül való kifüggesztése által történik, mely hirdetmények az illető hivataloknak az illetékes honvédkiegészítő parancsnokságok által fognak megküldetni.

2. Ezenkívül a póttartalékosoknak ezen utóbbi kisebb alaku hirdetmény a tartózkodási hely honvédkiegészítő parancsnoksága által személyre szólólag is meg fog küldetni és pedig a szorosabb értelemben vett Magyarországon tartózkodóknak kizárólag posta útján, a Horvát-Szlavonországokban tartózkodóknak pedig a tartózkodási hely járási tisztviselője útján.

3. A magyar korona országain kívül tar-

tózkodó póttartalékosok (kivéve a tengerentúli országokban tartózkodókat) rendes behívójegyet kapnak a védtörvényi utasításban megállapított rendes uton.

4. Végre a csendőrség a rendes járőrökdek alkalmával figyelmeztetni fogja a lakosságot, hogy a szóban forgó póttartalékosok behívása elrendeltetett és e célból behívó hirdetmények vannak kifüggesztve; sőt ily kisebb alaku hirdetményeket a lakosság között szét is fog osztani.

Mint hogy ezen legelső parancsnak minden érdekelt fél feltétlenül engedelmességre tartozik és a behívási parancs iránti engedetlenség, valamint az arra való csábítás is a törvények szerint a legszigorubbán büntetetik, annak kijelentése mellett, hogy a legelső parancs folytán tett ezen rendelkezések végrehajtását az állam veszélyezett érdekeire való tekintettel is megköveteltem s utalva az 1888. XXI. törvények 19. §-ának harmadik bekezdésére is: felhívom a törvényhatóságokat, hogy saját hatáskörében is tegyen meg minden intézkedést arra nézve, hogy egyrészt a behívó hirdetmények kiragasztása, kifüggesztése és kézbesítése semmilyen fenakadást vagy hátráltatást ne szenvedjen, másrészt a behívottak pontos bevonulása is az illetőknek saját érdekében minden telhető módon biztosítottassék és így kényszereszközök alkalmazása elkerültesse.

Budapest, 1906. évi március hó 31-én.

Pap s. k.,
honvédelmi miniszter.

Ki lehet városi kamarás?

(Megfeleltetett pályázat.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

A Bérczy Alajos lemondásával megüresedett városi kamarási állásért tudvalevőleg erős versengés indult meg a nagyszámú jelöltek között, kik a pályázati feltételek szerint már négy középiskolának elvégzésével megszerezték az álláshoz szükséges minősítést.

A kamarási állás minősítésének kérdésében D. Kiss István érdekes beadványt intézett *Institoris* Kálmán polgármesterhez, melyben kifogásolja, hogy a polgármester a pályázati feltételekben csupán négy középiskola elvégzését kívánja, holott a kamarásság, mint vagyonekezeléssel egybekötött állás betöltése a minősítési törvény szerint nyolc középiskola elvégzéséhez van kötve.

csak a vad spekuláció, a minden aron való meggazdagodás mámore ragadja magával az embereket. Az 1878-iki bécsi nagy krachra kell csak rátérnünk, amelynél az existenciák száz-ezrei nyírték meg a német francia háború nyomában támadt gazdasági föllendülésbe tett merészen túlzó hitet. A bécsi világiállítás volt a forrása a nagy spekulációknak, amelyek után nemcsak földönfutók termettek, de a revolverek durranása is szaporán egyenlített ki a spekuláló megtévelyedését. Ilyen válság volt a kilencvenes években is, amely a déliafrikai aranybányák föltedezésének hírére keletkezett. Az arany ördöge megbabonázta a tisztánlátást, az értelem munkája helyett az arany mámore kormányozta az agyakat. Minden részvény hirdetés hiszekeny közönségre talált. Londonban és Párisban milliószámra kapkodták az aranybánya-részvényeket, nem bírágatva azok reális értékét.

— Láz fogja el mindazokat, akik valamelyes csekély tőkét takarítottak össze. A kis tőkés a csillogó nevű részvényeket együtt vásárolja a jókkal, lyukakat vesz sajt helyett... jegyzi meg egy akkori lap.

Egy közgazdasági író pedig így jellemzi a szédületes játékot:

— Mámorosak lesznek a lelkek. Vesztésséggel határosak a tettek, amelyeknél az ítélőképességnek már nincs szerepe. Az emberek elveszítik a józanság érzékét s a természetülbán hisznek.

E nagy válságok nyomába jött a fagyasztó kiábrándulás, a nagy deroute. A gazdasági élet folyama visszatér a kereslet és kínálat vája természetes mederbe és az árvíz borította tar-

loteken hullak fekszenek: a lázasan spekuláló serege.

Meglepő jelenség, hogy napjaink beiletrisztikája mily ritkán világította meg a spekuláció e szenvedélyes rabjainak lelkületét. De a pénzkirályok, a börze diadalmas Napoleonjainak pszichológiájával is adós még a kor irodalma. Mirbeau kísérlete meg a *Les affaires sont les affaires*, nálunk is ismert darabjában egy pénzkirály alakjának fölépítését, de a *Léchat Isidore* egyoldaluan, korlátoztnak rajzolt egyénisége nem lehet típusa a pénz fejedelmének. Ibsen hősét. A John Gabriel Borkmant csak akkor látjuk, mikor már álmaiban él csak, amikor ledült már a magas, a milliók fölébe emelt pladestálról, de nem halhatjuk a nagyszerű zuhanást, amikor a milliók megmozdulnak, levetik magukról, pedig mintha itt rejlenék egy nagy dráma motívuma. Regényben Zola építette föl merészen a pénz-Napoleont, Saccardot, aki a Libanon cédrusos ölében mode n városokat akar építeni, a francia klerikális arisztokrácia pénzével megalapítja a Banque Universelle-t, amelynek részvényei hallatlan magasságra emelkednek. Saccard királyi fönséggel megy végig a párisi börzén, neki hódol ott minden, de mindjobban elvakítja szerencséje, légvárakat akar komoly tervek gyanánt megvalósítani, de a milliók, amelyek oly hódolón omlottak lábához, csakhamar nyakát is szegik. Drámai erővel rajzolta itt Zola a nagy pusztulást. A bankot megostromolják, özvegyek rimázkodnak megtakarított fillérekért, hajadon leányok hozományukat követelik, százezernyi munkást bocátnak szólnak és Saccard, akit előbb még ünnepeletek, a gyűlölet közepette vergődik tehetetlenül...

Zola regénye tán az egyetlen, amely a

pénz tragédiáját egész fenségében megörökíti. A lovagkor hőseit eposzok, balladák zengték meg, de a pénzkorszak hőseinek alig akad troubadourja. Pedig nagyszerű küzdelmek játszódnak le itt is, nagy tragédiák zuhognak alá, amelyeket a legemberibb erő mozgat, amelynek Nietzsche adott nevet: *der Wille zur Macht*. Abban a korban a harci babérral szerezték meg a hatalmat, ma a pénz visz a hatalom útjára. Csak a minap szemlélhettük: ezt a hatalmat ma már főhercegasszonyok sem nélkülözik...

Az persze csak örvendetes, hogy a mi nagy vállalatunk nem nyujtanak motívumokat a pénz drámáihoz. Széld, derűs vigjátéki hangulatban folyik életük és gazdasági tere ez a motívum mindenkire nézve értékesebb és előnyösebb, mint a drámai.

A konjunkturák élesszemű megítélése a legnagyobb erény e téren. A pénz odahúzódik, ahol céltuatosan reális számításal bánnak vele, de menten elfordul és tragédiát rögtönöz, ha szenvedélylyel, a mámortól csillogó szemekkel loholnak nyomába. A pénz természetrajzához tartozik, hogy odavonul, ahol önmagáért, a pénzért szeretik. Elhúzódik onnan, ahol mindjárt az élvezeteket látják és imádják benne, amelyek vele megszerezhetőek, de vonzódik ahhoz, aki ridegen bánik vele, matematikai szemmel nézi, hidegen és eleganciával rakja föl, mintha sakkfigura volna. Mert a pénz szeszélyes, szeszélyes, mint a szép asszony, aki unja a folytonos epedő óhajtozásokat, ellenáll nékik, fut előlük, de karjaiba esik annak, aki hidegen, de biztos számításal dacolt ígöző pillantásaival...

Institúris polgármester a beadványt véleményezés végett kiadta Reichert Károly t. főügyésznek, aki a pályázati feltételeket nem találta törvénybe ütközőknek, de javaslatba hozta, hogy a magasabb minősítéssel bíró pályázók a kijelölésnél előnyben részesüljenek.

A beadványról és elintézéséről az alábbi tudósítást adjuk:

D. Kiss István arad-gáji lakos *Institúris* Kálmán polgármesterhez beadványt nyújtott be, melyben sérelmesnek mondja, hogy a városi kamarási állás pályázatánál az 1888. évi I. törvények 19. szakaszában foglalt minősítést követeli. Ezért kéri a polgármestert, hogy újabb pályázatot írjon ki és ennél azt a minősítést kívánja meg a pályázóktól, amelyet ugyanazon törvény 18. szakasza ír elő. Kiss beadványában azt is kéri, hogy amennyiben a polgármester nem hajlandó újabb pályázat közzétételére, *ugy tekintse a beadványt felelősségének és terjessze föl a belügyminiszterhez.*

A minősítési törvény 18. vagy 19. szakaszára való hivatkozásnak ennél a pályázatnál nagy jelentősége van. Míg ugyanis a 19. szakasz szerint *kiseb városi hivatali állások* betöltése csupán négy középiskola elvégzéséhez van kötve, addig a 18. szakasz vagyonekezeléssel járó állások betöltésénél érettségi vagy számviteli vizsgát követel. Minthogy a városi kamarási állás *vagyonekezeléssel* van egybekötve, Kiss szerint a pályázati feltételekben is nem a 19. ik, hanem a 18. szakaszban foglalt minősítést kell megjelölni.

Institúris polgármester Kiss beadványát átadta Reichert Károly t. főügyésznek, aki azt értesülésünk szerint az alábbi jogi véleménynyel fogja a polgármesternek visszaadni:

A pályázati feltételek azon pontja, hogy a kamarási állásra pályázók tartoznak az 1888. I. t. cikk 19. szakaszában előírt képesítést kimutatni, sem törvényteleniséget, sem szabálytalanságot nem képez. Ha azonban a pályázók között olyanok vannak, akik a 19. szakaszban előírtnél magasabb minősítéssel bírnak, mely a 18. szakasz rendelkezéseinek megfelel, úgy ezeket a pályázókat *a kijelölésnél első sorban* kell tekintetbe venni. A törvényhatósági közgyűlés természetesen nem köteles a kijelölt sorrendet respektálni, hanem szabadon választ a jelöltek közül.

A kamarási állás betöltése most már hasznát fog szenvedni mindaddig, míg a miniszter nem dönt a megfelelőbezt pályázati feltételek tárgyában.

„Az uristent is kinevezik.”

(Betrányok a pesti megyeházán.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 4.

Amint budapesti tudósítónk jelenti, — izgalmas ülés volt ma délelőtt Pest megye székházában. A minap meg nem tartott központi választmányi ülést ma délelőttre hívta össze Csapó Lóránt dr. kinevezett alispán. Az ülésre felvonult az ellenzék is: Prónay Dezső báró, Gulner Gyula, Förster Aurél, Fazekas Ágoston stb. Az ülésterem előszobájában egész esomó rendőr posztolt.

Pont 11 órakor megjelent a teremben Csapó Lóránt s röviden üdvözölte a megjelenteket, hirtelen előzött egy írást, amelyben a királyi biztos tudatja, hogy a bizottság hat tagja részint nyugdíjaztatván, részint lemondván állásukról, tagságuk a központi választmányban megszűnt s helyükbe hat új tagot nevezett ki.

Az írás felolvasását óriási vihar követte.

Förster Aurél magából kikelve kiáltotta: — Távolítsa el innét a rendőröket. *Ne féltsen a maga nyomorult életét!*

Az alispán szótlannul hallgatta e szavakat, majd hirtelen gondolt egyet s így szólt:

— A választmány jegyzőjének ajánlom Dubraviczky László főjegyző urat! Méltóztatik elfogadni?

Förster: (az alispán felé.) Pfiu, szégyelje magát! *Disznóság!*

Prónay: Ezek a kinevezések törvényes alappal nem bírnak, épp oly kevéssé, mint az, hogy Csapó Lóránt ur ezt a helyet itt elfoglalva tartja, tisztán a fegyveres erőre támaszkodva.

Förster: *Közönséges-rablót!*

Prónay: A törvény ebben a kérdésben világosan intézkedik és ime, akadnak mégis oly sajtószertű felfogású urak, akik azt hiszik, hogy a törvény alapján vannak itt. Inkább azt lehet elhinni, ha valaki kinal császárnak képzelet magát, mint ezt. Hiszen e szerint a képviselőket is ki lehetne nevezni!

Förster: *Az Uristent is kinevezik!*

Prónay: Az akarat lehet hatalom, de törvény soha! Minden, ami ezen az alapon tovább itt történik, semmis és azért eleve is tiltakozom és óvást emelek ellene.

Gulner Gyula beszéde közben Förster egyszerre fölkiált:

— Menjünk el! Hagyjuk itt ezt a bandát! Méltóak egymáshoz!

Gulner: Két út van. Vagy itt maradok, hogy ellenőrizsem a törvény magatartását, vagy eltávozom barátaimmal együtt.

Förster: Menjünk el!

Gulner: A ki egyszer megcsuszik a lejtőn, az nem egyhamar áll meg. Mi, akiknek egész élete a törvény tiszteletében, az alkotmány védelmében telt el, semmiféle irányban nem vehetünk részt törvénytelen munkában. Az önök számára nincs megállás a törvénytelen ségek útján. De végül mégis el fognak bukni. És nem lesz az önök részére föltámadás soha! Önökről ítélkezett már az ország. Mi itt nem maradhatunk! Az ország ki fog gyógyulni egyszer súlyos bajából és meg fogja átkozni önöket. Menjünk!

Förster: Jó éjszakát, osztrákok!

Ezzel az ellenzék tagjai mindannyian kiváltak a teremből. Csak a Rudnay által kinevezett tagok maradtak benn, akikhez a Csapó alispán mintegy félóráig tartó beszédet intézett amelyben azt fejtegette, hogy a törvényeket a mai rendkívüli helyzetben *nem lehet pontosan megtartani.* Ámde ezt a helyzetet az ellenzék idézte föl, amely szintén (ülteszi magát a törvényes rendelkezéseken. Majd a törvénykönyvből igyekezett kimutatni, hogy a központi választmány csonka nem maradhát, ki kell egészíteni, s minthogy most törvényhatósági bizottság nincsen a kir. biztosnak joga van a választmányban megüresedett helyeket betölteni. Beszédét azzal végezte, hogy sőt és társait később hálisan fogja emlegetni az ország, amelynek most — nem törődve a népszerűtlenséggel, — nagy szolgálatokat tesznek.

Ugyanebben az értelemben szólt Gajári Géza is, mire a választmány megválasztotta jegyzőjének Dubraviczky Lászlót s aztán elfoglalt az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének az 1907. évre leendő kiigazításához szükséges küldöttségek megalakításához.

Elnökválság

az aradi függetlenségi pártban.

(Bizalmas értekezlet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

Az aradi függetlenségi és 48-as pártban érthető módon erős mozgalmat keltett Péterffy Antal pártelnök lemondása. Mint ismeretes, a kormányhoz küldött motoros deputáció ügyéből kifolyólag mondott le pártelnöki állásáról Péterffy Antal, aki lemondása okául azokat az erős támadásokat hozta fel, amelyek őt a deputáció ügyében elfoglalt álláspontja miatt a helybeli függetlenségi lapok részéről érte.

Müleik Lajos dr., a függetlenségi párt társelnöke, akihez Péterffy Antal lemondólevelét intézte, szükségesnek látta, hogy a párt vezető-ferfiat bizalmas tanácskozássra hívja össze, mielőtt az elnök lemondását a végrehajtó-bizottság plénuma elé terjesztené. Ez a bizalmas értekezlet ma délután folyt le Müleik lakásán, ahol öt órakor a függetlenségi párt tizenöt vezetőembere jelent meg. Az értekezletről — szigorúan bizalmas jellegére való tekintettel — részleteket nem közölhetünk, lefolyását és megállapodásait azonban a következőkben ismertetjük:

Müleik Lajos dr. az értekezlet elé terjesztette Péterffy Antal pártelnök lemondólevelét, amelynek felolvasása után a helybeli függetlenségi lapok szerkesztői kértek szót. Péterffy levelében ugyanis a pártlapok erős támadásait említette lemondása okául és azt a kijelentést is tette, hogy van olyan hazafi és tett már annyit a párt érdekében, mint azok, akik most őt támadják a város érdekében elfoglalt álláspontjéért.

Benedek Árpád és Zima Tibor szerkesztők erre kijelentették, hogy lapjuk csak a függetlenségi párt s annak elfoglalt elvi álláspontja érdekében írták cikkeiket, melyek éle azonban távoiról sem irányult a pártelnök személye ellen. Amit tettek, a párt érdekében tették és azt ma is fenntartják.

Miután ez a kérdés ilyenformán tisztázódott, Müleik Lajos dr. szükségesnek látta kikérni az értekezlet véleményét arra nézve, hogy *milyen javaslattal* terjessze az elnök lemondólevelét a végrehajtó-bizottság elé?

Ere nézve hosszabb eszmecsere indult meg, amelyben az értekezlet jelenlévő valamennyi tagja részt vett. Három irányban mozgott a felszólalások. Voltak, akik azt óhajtották, hogy a párt *ne vegye tudomásul* Péterffy Antal lemondását, hanem küldöttségileg, a párttagok ragaszkodásának impozáns kifejezésre jutása mellett kérjék őt fel lemondásának visszavonására. Mások azt vitatták, hogy a lemondott elnök által felhozott indokok feltétlenül respektálandók s ennek folytán a lemondást tudomásul is kell venni; miután pedig a jelenlegi viharos és bizonytalan politikai helyzetben a párt vezető nélkül nem maradhat, az elnöki állás *egy legközelebb tartandó pártgyűlésen okvetlenül betöltendő.* A harmadik — és legerősebb — álláspont képviselői viszont amellett érveltek, miszerint tekintettel arra, hogy készületlenül érte az elnökválság a pártot, hogy tehát a párt egysége minden körülmények között megóvassék és a személyes surlódások kikerültesse: egyelőre ne bocsájtkozzon a lemondás és elnökválság érdemi tárgyalásába a végrehajtó-bizottság, hanem *halasztva ezt későbbre*, addig pedig a két társelnök közösen vezesse a párt ügyeit.

Az értekezlet végül elfogadta Nagy Sándor

dr. ilyen irányú indítványát s ehhez képest a következő megállapodásra utott:

A párt végrehajtó bizottságát az elnök lemondásának bejelentése céljából összehívják *f. hó 9 ére, hétfőn délután 4 órára* a Központi Szálló termébe, ahol azt az indítványt fogják előterjeszteni, hogy egyelőre az elnökválság dolgában ne döntsön a párt, hanem bizassanak meg a párt ügyeinek vezetésével *Műlsk Lajos dr. és Avarty Imre dr.* társelnökök, az elnöki állás betöltését pedig egy későbbi időben, esetleg csak a legközelebbi közgyűlésen tűzessék napirendre.

Bubics püspök pénzügyei.

Az Esterházy-kincsek története.

(Tost miniszter és a Bubics-ügy.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

A „Népszava“ legújabb számában folytatja Bubics Zsigmond kassai püspök ügyének kiméletlen szellőztetését. Ma azokról a pénzszerzési műveletekről rántja le a leplet, amelyeket Bubicsék az Esterházy-hitbizomány, az országos vallásalap és a churi kongregációs alap kárára követtek el csak azért, hogy a könnyen befolyásolható ősz főpap költséges passzióinak továbbra is áldozhasson.

A leleplezések újabb sorozata a következő:

Mik azok az Esterházy-kincsek?

Az Esterházy-kincsek kuratora: néhai való *Horváth Boldizsár* igazságügyi miniszter volt. Ezek a kincsek szinte regénybe való értéket képviseltek. Szinte megfizethetetlen műbecsi remekművekről volt itt szó, melyeket az egész világon ismertek a róluk szóló, mindenütt közkezen forgó katalógusokból.

Az 1884 ik esztendőben ki voltak állítva az ötvösmű-kiállításon, melyet a Nemzeti Múzeumban rendeztek. M-szi földék műkereskedői, tudósai eljöttek akkor Budapestre, hogy tanulmányozzák e remek, régi kincseket. Hogy fogalmat alkothasson mindenkinek magának, hogy mikor itt milliókról van szó, nem nagyitunk, főlemlítjük a következő esetet.

A kiállítás után a *Löwenstein Frères* frankfurti és londoni műkereskedő cég megbizta egyik nagy műkritikusukat, hogy nevükben tegyen ajánlatot a kincsek kuratora, *Horváth Boldizsár* igazságügyi miniszternek, hogy hajlandók volnának a kiállított Esterházy kincsek közül *tíz darab serlegért egy millió koronát megadni.* Esterházy herceg hajlandó is lett volna belemenni az üzletbe, de *Horváth Boldizsár* nem.

Horváth után *Bubics Zsigmond* lett a kurátor. Az Esterházy kincsek pedig részben elkeltek. Mint megirtuk és ezt be is bizonyíthatjuk, *Bubics eladott tízezer koronáért egy negyvenezer koronás vázát Lászlónak*, amely most is Lászlónál van. Hát a többi kincs hol van? A milliókat érő serieget és az egyéb holmik, melyek százával voltak? Milyen uton tűnhettek el? A váza történetéből mindenki sejtheti.

Az Esterházy-kincsek kótyavetyén.

László Fülöp műkerc kedő 18—20 éve állott *Bubics*sal összeköttetésben. Ez a viszony — ha kell, hiteles leveleket is közlünk igazolására, — nagyon tisztességes volt a kereskedő részéről, de már a püspök itt alighanem tevedt utakon járt ekkor. *László* vett és eladott. A püspök sok megbizást adott „házi zsidajá“-nak, aki természetesen kereskedőember léteire lebo-

nyoltotta szívesen az üzleteket. Hogy miket adott el a püspök megbizásából, ezért semmi esetre sem lehet ő felelős, hanem a püspök. Ő nem tudatta mi a püspökké, mi nem.

Ezelőtt egy esztendővel már nem igen akadt a püspöki udvarnál eladni való. Pénz azonban kellett. Kellott nagyon. Ekkor a püspök levélben kérte *László*t 2—3000 koronás kisebb kölcsönre. *László* kérte az ügyvédjét, adhat e „jó“ e vajjon a püspök?

— Ha egy püspök pénzt kér, — akkor már nem „jó“ — felelte az ügyvéd.

László mégis adott. Majd, hogy nem kapta meg a pénzt a kikötött határidőre, aggodni kezdett. Az ügyvédnek igaza volt. *Bubics* újabb határidőt és újabb kölcsönt kért és újabb váltót is adott. A kereskedő, hogy mentse az első összeget, adta a másodikat és így lavinamódránőtt az adósság. *László* a folytonos biztatásra adott egészen *negyvenezer koronáig kamat nélkül váltókölcsönt.* A püspök azonban soha sem fizetett, hanem *László*t elhalmozta gyöngéd levelekkel és minden találkozáskor *összeülte és csókolta.*

Hets Odön dr. ekkor mára püspöki udvarnál volt. *László* a sok biztatást végre is meguntván, ügyvédje útján hozzáfordult, hogy legalább, ha nem fizetnek, biztosítsák a kölcsönadott összeget. Az ügyvéd hónapokig halasztotta az ügyet — ezernyi kifogást mondván a püspök nevében, amelyeket a püspök később egyszerűen megcáfolt azzal, hogy ő nem adott *Hets*-nek erre megbizásokat.

Hets például, hogy a követelést ne táblázhassák a püspök khelburgi birtokára, azt föllentette, hogy a jószágot eladtak harmincezer koronáért *Lichtentz* hercegnek. Kiderült aztán, hogy ez nem igaz és a püspök a kassai közjegyzővel csináltatott hiteles okiratban elismerie *László* követelését, és felhatalmazta, hogy a követelést a birtokra be is tábláztathassa. Mi oka volt tehát *Hets Odön dr.*-nak, hogy valótlanságokkal hónapokig huzza-halassza az ügyet? Majd később kiderül világosan.

Itt még csak azt említhetjük meg, hogy ez üzletnél szerepelt egy váza is, melyet megelőzően *Bubics* 10.000 koronáért eladott *László*nak. Ez a váza az *Esterházy-kincsek*ből való volt. Az tehát kétségtelen valóság, hogy *Bubics* jogtalanul adta el. E közjegyzői aktus után *Bubics* arra kérte *László*t, hogy a vázát éppen azért adja vissza, inkább ráfizet még kétezer koronát. Kei, „mert ez Esterházy kincs és mindenütt ismeretes, tovább eladás esetén kiderülne, hogy *Bubics* adta el, ez pedig nyakát szeghetné.“ Megállapítható tehát, hogy az *Esterházy kincseket* *Bubics* áruba bocsátotta. Megjegyzendő, hogy *László* a negyvenezer korona értékű vázát a vételárban (tízezer korona) vissza is ígérte. Hogy még most is nála van, azon mulik, hogy a püspök a tízezer koronát máig sem fizette meg neki.

A megkárosított vallásalap.

Időközben *László* a közjegyzői okmány alapján 45 000 koronás követelését betábláztatta első helyen a *khelburgi birtokra* amely eddig tisztán állt. *Tost Gyula* közoktatásügyi miniszter nemsokára ezután fogadta *László*t és ügyvédjét, *Bálint Vilmos dr.*-t, akik azért jöttek hozzá, mert *Hets Odön dr.* azzal biztatta őket, hogy *Bubics* a vallásalaphól nagyobb kölcsönt fog kapni ügyel rendezése végett, tehát ráérték, hogy a miniszter utáni ebből a 45 000 koronás követelést meg fogják kapni. A miniszteriumban ezt a hírt a legnagyobb mosolygással fogadták. *Várady Árpád dr.* és *Madách Emánuel dr.* miniszteri tanácsosok valószággal kinevették a kereskedőt és ügyvédjét. Mielőtt a miniszter elé járultak volna ugyanis,

László és ügyvédje *Bálint dr.*, a nevezett tanácsosokat keresték fel.

— Csak nem gondolják, — mondották a tanácsosok, — hogy a vallásalap, amely csak öfelsége jóváhagyásával tehetné, kölcsönt ad *Bubics*nak, aki mellé már koadjutort is neveztek ki?

A miniszter pedig csak annyit mondott, hogy ebből *baj lesz.*

— Hanem, — mondotta, — ha követeléseket *második helyre tábláztatják*, az elsőseget pedig másnak engedtk, vagy a követelést egyszerűen egészen elejtik, akkor semmi *baj* se lesz, sőt rendbe jön a dolog.

Azt nem említette a miniszter, hogy ki legyen az „első“. *László*, akinek kész pénze bánta a dolgot, ebbe nem mehetett bele. Ezután történt, hogy a vallásalap a *khelburgi birtokra*, mint *Bubics* elleni követelést *rátábláztatott körülbelül 150.000 koronát.* De persze már csak második helyre jutott, mely azonban semmi földzvetet nem biztosít. Ezután pár nappal *László*t és *Hajnóczit* *letartóztatták.*

Megállapítható a fentlekből, hogy: a vallásalap nem adott *Bubics*nak kölcsönt, mint azt a tanácsosok kijelentették. Miért van tehát az alaphoz követelés? Ez csak úgy lehet, hogy *Bubics*ról kiderítették, hogy *súlyosan megkárosította — mondjuk — az egyházi vagyont és ezt e címen akarják megvenni rajta.* Második helyen azonban ez a betáblázás mit sem ér, feajánlották tehát *László*nak a cserét, ellenesében *bajjal fenyegetődniek.* A *baj* megjött. *László*t és *Hajnóczit* is lecukták és máig puhítják. A vallásalaphoz *óriási kára lehet*, mert ez a százötvenezer korona betáblázás nem éppen irányadó. Valakit ezért terhel a felelősség. Ez a második helyre való lemaradás.

Kit? *Tost Gyula* közoktatásügyi minisztert, mert akkor ő volt a vallásalap országos jogügyi igazgatója, aki fő őseges, sőt kötelességmulasztó gyöngédségből *elmulasztotta a püspököt feljelenteni* s a botrány elkerülése végett ahhoz a módhoz folyamodott, hogy a kárt „kölcsön“ címen betábláztatja a birtokra.

A jezsuiták pénzei.

Bubics Zsigmond százezreket vágott zsebre a püspöksége révén; százezreket, — esetleg milliókat az Esterházy kincsek révén; százezreket a churi misepénzek és a klerikálisok magyarországi titkos miszióira szánt és általa kezelt pénzek révén. Elkötötte mind rengeteg összeget? El. Vajjon mire kellett a 86 éves aggnak ez a roppant pénz? Majd kitudodik.

A fekete nemzetköziség nála *helyezte el pénzeit*, mert *egyetlenegy magyar főpap sem vállalta el titkos megbizataisait.* Ez a pénzforrása a churi misepénzek voltak. A churi misepénzeket a churi püspökség kezeli, mely *Svájcban*, a *Rajna* felső folyása mellett van. Jel'emzésére e pénzeknek elég annyit mondani, hogy mikor *X. Pius* a pápai trónra lépett, első dolgai közé tartozott, hogy fölszólítsa a churi püspökséget, hogy a kezelés-ban levő misealapokat, melyek az egész világról folytak ide, szolgáltatassa be *Rómának*, mely azokat ezután kezelni óhajtja. A churi püspökség látyult a pápai felszólításra.

Bubics kezelte a churi misepénzeknek magyarországi missziókra szánt részét. *De e pénzeket nem használta fel egészen rendeltetési céljaira.* *Markos Gyula*, a „*Herkó Páter*“ című élelrap szerkesztője volt a churi misepénzek magyarországi ügynöke. Az ő révén kapták a kisebb nagyobb összeget a papok *Bubics*tól. Azok a vidéki papok, akiket megbiztak bizonyos összegért egy misemondással, ezt a megbizást *Markos Gyulától* kapták. *Marko*-nak volt esze, hogy mikor az elmondott (vagy el nem mondott) misékért elküldte a pénzeket, lefogta

a „Herkó Páter“ előfizetési árát, ha tetszett, ha nem az illető papnak.

A vádlottak szabadlábrahelyezése.

A kassai püspök panasza a fogságban lévő László Fülöp és Hajnóczy József szabadlábra helyezése kérdésében tegnap óta a kir. táblán van. Ennek elődöntése előtt azonban a tábla egy előzetes kérdés iránt érdeklődik s ez, úgy lehet, az egész pörre döntő hatással lesz. Felmerült ugyanis a védők, Várkonyi Oszkár dr. és Fényes Samu dr. előterjesztésére, de egyes sajtóközlemények nyomán is az a feltevés, hogy maga Bubits Zsigmond nem is kért a két fogoly ellen bünvádi eljárást. Mart Hets Odón ügyvéd, aki a püspök nevében jár el, becsatolt ugyan felhatalmazást, de azt Bubits Zsigmond állítólag nem büntető panasz megtételére adta. Ezt látszik igazolni, hogy amikor Ujhelyi rendőrfogalmazó kiballgatta Badenben Bubitsot s a vallomásáról iv-ekre terjedő jegyzőkönyvet veit fel, ebben sincs egy szó sem arról, hogy akár Lászlónak, akár Hajnóczinak a megbüntetését kéri.

Éppen ezekre való figyelemmel a Tábla, mely Ráth Zsigmond bíró előadása mellett ma foglalkozott az ügygyel, érdekes határozatot hozott. A vitás kérdést tisztázandó, akként határozott ugyanis, hogy felhívja Hets ügyvédet annak igazolására: *adott e neki a püspök egyenes megbízást a bünpör folyamatba vételére?* Ennek igazolására a Tábla 24 órai időt adott Bubits jogtanácsosának s hogy idővesztés ne legyen, a határozatot vele telefon útján közölték. Érdeemes határozatát a királyi tábla csak a válasz vétele után, vagyis a holnap napon, esetleg azonban csak holnapután hozza meg.

A Népszínház botránya.

(Egy operette-színház kullisztikáiból.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 4.

Részletesen megemlékeztünk már azokról a botrányos állapotokról, melyek a budapesti Népszínház körül uralkodnak. Ezekhez a dolgokhoz most újabb részletekkel szolgál a budapesti Magyar Szó, amelynek cikkéből az érdekesebb részleteket alább közöljük:

A társulat szervezése után kitűnt, hogy absolute színházba nem való, de előkelő helyről protezsált hölgyek kerültek a különben érdemes testületbe és hogy lassan-lassan urak szórakozóhelye lett a Népszínház. A színpadon erősen meglátszott az erélytelen vezetés, a minden oldalról való ide-oda ráncigálás. Hiába volt a tehetséges férfi és női tagok minden buzgólkodása, a színpadot apró csillagok, a színházat köpönyegnek tekintő nőcskék dominálták, akik lehetetlenné tettek minden komoly munkát. A testülethez még ma is tartoznak nők, akik fizetést husznak, de a Népszínház színpadán még nem szerepeltek. S Vidor az előkelő kilincselők kérésére újabb és újabb nőcskéket szerződött a színházhoz, tönkretéve úgy a színház, mint a testület derék, jó hírnevét.

Az igazi színésznők háttérbe szorulnak és az igazgatóság kegye olyanokra sugároz, akik a kaszinókat, a dzsentriket, mágnásokat vonzzák a színházhoz. Van a színháznak két, sok botrányperben szerepelt hölgye, akiket maga az igazgató nem mulaszt el naponta fölkeresni, hízelegvén nekik, hogy grófi barátaihoz heresztiél intézzenek el egyet-mást hivatalos helyen. A csinos botrányhősnőknek pártfogóit és a forgalom miatt, amelyet a színháznak csinálnak, nagyobb a becsületük a színház vezetősége előtt, mint egy némely derék tagnak. Az egyiket, — a tehetségtelenség maga — most vették ki a korból s

szerepeket bíznak rá, mert fényes ruhák csilnaltatásával hozzá tud járulni a kiállításához. Szomorú pendentjaként ennek, megtörtént, hogy egy föltétlenül urind tagja a színháznak visszaadott egy csöppecske szerepet, mert nem tudott rá drága ruhát csináltatni, mire az igazgató a helyes hangsúlyjal jegyezte meg: *tessék „szerezni.“*

Leírhatatlan az a hang, amelyet az erélytelen igazgató és a hozzá közel állók a színházban meghonosodni engedtek. Művészi munkáról, becsületes törekvésről nem beszél senki, de grófi nevek, apró viszonyok, szerelmi ügyek élénken érdeklik még a vezető köröket is. Megtörténik, hogy az ugynevezett „kaszinósorbó“ főlszólnak, fölntegyetnek a színpadra, sőt gyakran, hogy a kaszinó urai hátat fordítanak egy nekik nem tetsző, esetleg szerencsétlen vallási viszonyok közt élő színésznőnek vagy színésznék.

A főváros színházában megtörténhetik, sőt két héttel ezelőtt megtörtént az a gyalázatos dolog, hogy az urficskák egyszerűen *levélkéket küldtek a színpadra*, s a nekik tetsző hölgyeket *meghívták vacsorára*. A levélkét a színház alkalmazottja vitte a színpadra és a megsértett nők *írva mutogatták* idősebb kollégáiknak. Az ilyen merészségre még a leglégházb aszfaltbetű is csak akkor vetemedik, ha tudja, hogy száz elmezt közül hetven barátságos „köszönöm“-mel fog válaszolni. Az ugynevezett előkelő körökben pedig ez a tudat él.

A botrányos állapotok vázolását, anyag lévén bőven, folytatni lehet és fogjuk is, mert ez kötelességünk. Legyen egy színházunk, a főváros színháza, ahol művészi erővel becsületes munkát produkálnak, ahol nem grasszálnak primadonnák és amelynek vezetősége nem tagjai testét, hanem tehetségét viszi harcba, legyen egy intézetünk, ahová hűgáink, leányaink beléphetnek.

MULATSÁGOK.

A vendéglősök bálja.

Kitűnő hangulatban lefolyt mulatságot rendeztek ma a vendéglősök, kávéosok, akik mindig más-k mulatságainál dolgoztak, míg végre most meguk mulattak.

A koncert műsora a következő volt:

1. Magyar népdalok. Előadta: Faludy Károly ur, az aradi nemzeti színház művésze, zongorán kísérte: Graspinter Antal karnagy ur.

2. Cselló-szólo. Cigányzene kíséret mellett előadta: Tarnóczy Árpád ur.

a) Magyar hallgató dalok Dankó. Dóczy és Frater Loránt-tól.

b) Intermezzo a parasztbecsületből.

c) Havasi kürt.

3. Ferde világ. Tréfás kettős énekkel és táncal, előadták: Zalay Margit k. a. és Faludy Károly ur, az aradi nemzeti színház művészei.

4. Fióta-szólo. Előadta: Gömöry Gyula ur, zongorán kísérte: Graspinter Antal karnagy ur.

5. Egy kórlista keservei. Magánjelenet, előadta: Faludy Károly ur, az aradi nemzeti színház művésze.

6. Megfigyelések az életből. Magánjelenet. Előadta: Szathmáry Árpád ur, az aradi nemzeti színház művésze.

Minden számot zajos tetszés és szűnni nem akaró taps követett, amire a közreműködők alaposan rá is szolgáltak.

A közönség soraiban több előkelőség is megjelent. Nagy Lajos egyleti elnök és Pölzl Miksa rendezőségi elnök fogadták Parjassy Lajos h. polgármestert, a bál védnökét. A koncertet fosztelen, kedélyes tánc követte hajnalig.

Jelen voltak:

Asszonyok: Ifj. Berán Antalné, özv. Berán Antalné, Birnann Lázárné, Fülöp Simonné, Ga-

ral Sámuelné, Kováts Istvánné, Klein Ignácné, Lőrinczy Imréné, Lütz Jánosné, Mojzes Ferencné, Mayer Károlyné, Mihály Ferencné, Nagy Lajosné, Poppér Lajosné, Pölzl Miksáné, Popper Lárolyné, Schwartz Ignácné, Schreiber Lajosné, Ungár Mórné.

Leányok: Gásza Teréz, Garai Aranka, Rieger Rozika, Rieger Margit, Schwartz Ilonka, Vikol Piroksa, Zalay Margit.

Szétrobbantott bünbarlang.

Hetven hamis-kártyás.

(Egy kártya-szövetkezet áldozatai.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 4.

A székesfőváros éjszakai életének egy közveszedelmes helyiségét tette lehetlenné az éjszaka a rendőrség. Egy hirhedt kártyabarlangot leplezett le, ahol állandóan kifosztogatták az oda betévedt embereket. Notórius kártyajátékosok állandó tanyája volt és amíg a kávéház első részében látszólag szolid élet folyt, addig a helyiség egyik hátulsó eldugott zugában éjjel-nappal folyt a kártyajáték. Hol hazárd, hol meg más, de a végeredmény mindegyiknél az volt, hogy kifosztották a tapasztalatlan, odabetévedt idegeneket. Ez a kártyabarlang a főváros legforgalmasabb, legelőkelőbb helyén, az Andrassy-uton virágzott.

(A detektívek megjönnek.)

A Lion-kávéház ez a veszedelmes helyiség, amely az Andrassy-ut 27. száma alatt van és amelynek tulajdonosa Knappe János. Régióta hirhedt helyiség ez. Evekkel ezelőtt, amikor még Budapest kávéház volt a neve és a tulajdonosa Grosshändler Sámuel, a rendőrség széjjel ugrasztott itt egy kártyás bándát. A kávéház azóta nevet és gazdát cserélt, de a változással nem változtak meg a viszonyok. A rendőrség már hosszabb idő óta figyeli ezt a játékbarlangot és meggyőződtek róla, hogy nem egy *existenciát tesznek tönkre* a zöld posztós kártyasztal mellett. Az éjszaka végül a rendőrség idejét látta annak, hogy rajt üssön a játékbandán.

Fél két órakor Krecsányi Kálmán detektív-főnök és Demjén Benő detektívfelügyelő vezetésével *harminc detektív jelent meg* a kávéházban. A detektívek egyrésze az udvari és utcai összes kijáratokat állotta el, a többi Krecsányi rendőrtanácsos vezetésével a kávéházba vonult. A detektívek megjelenése oly váratlanul történt, hogy a kávéház hátulsó felében játszó kártyázókat nem tudták idejében értesíteni. Őt kártyasztal körül *mintegy száz ember szorongott*, míg az asztalok mellett két-három játékos játszott. A játékosok lapjaira tettek az asztalokat körülállók abban a reményben, hogy nyernek. Ezek azonban a tapasztalatlanok voltak, akik nem tudták, hogy a játékosok összejátszanak és mindig az *veszít el a játékmát, akire a legtöbbet rakták.*

(A társaság.)

A legvegyesebb társaságot találta a kártyasztalok körül a rendőrség. Elegánsan öltözött dandí, akinek az a foglalkozása, hogy a háziur az apja, ott szorongott keresménye roncsaival szerencsét próbáló csomagoló cselédszerző, kereskedőlegény mellett. Volt itt néhány elzüllött exisztencia. Valamikor jómódban élt, de vagyona eluszott a kártyán. Iparosok, ügynökök, önálló kereskedők siettek hódolni a kártyaszervezőnek azzal a hű reménnyel, hogy nyernek. És állandóan veszítettek. A rendőrség megjelenése óriási riadalmat keltett. Az asztalok mellől felugráltak, egyik, másik, aki érezte, hogy baj

lesz, menekülni akart, de már későn volt. A rendőrség éber emberei mint egy erős vasgyűrű fogták körül a játékosok tömegét. Szitok, káromkodás hangzott fel, méltatlankodás, hogy az ember egyéni szabadságát így korlátozzák. Persze, azok kiabáltak legjobban, akik felett a ház égett. A zűj, lárma nyomban elcsitult, mihelyt Krecsányi tanácsos harsány szava fölhangzott:

— Mindenkit igazolásra szólítok. Aki tisztességes, az haza mehet, a bűnösök elveszik bűnhődésüket!

Es ezzel megkezdődött az igazolási eljárás. Aki kellő módon igazolta, hogy rendes foglalkozása és lakása van, továbbá, hogy csak véletlenül került a kártyások közé, azt a rendőrtanácsos atyai intelemmel elbocsátotta.

A szegény emberek, akikben a rendőrtanácsos szeme nyomban felfedezte az áldozatot, hálálkodva siettek el a bűn tanyájáról. Még kezét akartak csókolni a detektívönöknek, hogy a lejő széléről visszarántotta. Ilyen arokban fájdalom, kevés maradt. A detektívek mintegy *hatven embert gyűjtöttek egy rakásra*. Csupa kétes existencia. Foglalkozás nélküli emberek, akik hónapok, sőt esztendők óta munkátalanul lélegeznek a fővárosban és mégis jól öltözködnek, jól élnek. Hogy miből fedezik kiadásait, maguk sem tudják megmondani. Ezek a pécák a társadalom testén, akik kiszemelik áldozataikat és kiszívják vérüket. A hetven embert bevitték a II. kerületi kapitányságra, ahol megkezdődött még az éjszaka folyamán a kihallgatásuk.

(Az áldozatok.)

Krecsányi Kálmán rendőrtanácsos vette sorra őket, hogy megtudja, milyen játék folyt a kávéházban. A legjobbját nem edett felvilágosítást. Végül akadt egy-egy szerencsétlen ember, aki őszintén bevallott mindent. Ez egy tönkrement, hajdan vagyonos ember. Most valami zugtudakozó irodája van és ebből tartja el feleségét meg négy gyermekét. Kevés a kereset, de még abból is elvon egy részt családja elől, hogy Fortuna istenasszony feneketlen szarujába hordja. Látszik az arcán, hogy szenved és nyomorog. Kétségbeesett hangon fordul a tanácsoshoz.

— Nagyságos uram, irgalmazzon, legyen kegyes hozzám. Én nem vagyok bűnös, csak áldozat. Családom van otthon. Gyermekeim, feleségem vár.

A szabadulás reménye megoldta a nyelvét és elmondja, hogy ugynevezett „nyilt tercet” játszottak. Egyike a legveszedelmesebb kártyajátékoknak. Sorra megnevezi a játékosokat is és bevallja, hogy állandóan jár a kávéházba és hogy mindig, állandóan játszanak.

— És nyerni szokott-e?

— Soha! Éppen ez a kávéház okozta anyagi romlásomat. Minden pénzem itt veszttem el. Persze, hogy most megyek a pénzem után.

— És mennyit vesztett el ebben a helyiségben?

— Hát bizony meghaladja a 2000 forintot.

Majd megindító szavakkal elmondja, hogy most már elfogyott a pénze, de a szenvedési annyira urára lett rajta, hogy nem tud szabadulni. Tegnapelőtt 120 koronáért elzalogosította az ékszerait. Az egész összeget *egy óra alatt elvesztette* a Lion kávéházban. Ma az írógépjét, amivel a kenyerét keresi, tette a zálogba. 188 koronát kapott rá. Tizenegy óra óta játszott a kávéházban és fél kettőkor már csak *négy koronája volt*. A rendőrtanácsos jegyzőkönyvbe foglalta a vallomást, amelynek alapján bűnvádi eljárást indított *Knappe* kávé, *Binder* József alagi pincér, *Binder* József pintér segéd és *Schlesinger* Emil kereskedő segéd ellen. Ez

utóbbi három játszotta a hazard játékot, a kávé pedig azért felelős, mert megengedte a kávéházban a hazard játékot. A kihallgatások során kiderült, hogy *igen sok az áldozat. Egy volt kereskedő azért bukott meg, mert a Lion kávéházban elvesztette minden pénzét.*

Elítelt szocialisták.

(A bögötei tanító és Klárik Ferenc.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 4.

Igen sajtáságos dolog, hogy a magyar bíróságok mindmáig nem igen barátokoztak meg azzal a gondolattal, hogy a szociális áramlatoknak terjedését nem lehet bíról ítéletekkel megállapítani. A szocialisták izgatásnak minősített agitációja hovatovább besorozdik a politikai agitációk sorába s bár annyi tény, hogy a mozgalom egyes osztályok érdekeibe erősen beleütközik: a mártírcsalás politikája a lehető legrosszabb harcolási mód az ilyen irányu harcokban.

Ma is két ismert szocialista vezér került azok közé, akiket szabadságvesztéssel sújtott a magyar bíróság. A két ítéletről budapesti tudósítónk a következőket jelenti:

A bögötei híres szocialista iskola tanítója, *Trebtsch Tarczai* Lajos még 1903. évi szeptember 8-án beszédet tartott egy szocialista népgyűlésen Kispesten. Beszédében erősen izgatott a vagyonos osztály ellen, amiért is *Némethy* Jenő jelenvolt szolgabíró többször leintette. A gyűlésen jelenvolt gyorsíró jegyzetei alapján a pestvidéki kir. ügyészség vádat emelt *Trebtsch-Tarczai* ellen izgatás miatt. A kir. törvényszék megállapította az izgatás vétségét és ezért a vádlottat *2 havi fogságra* ítélte. A kir. tábla helybenhagyta ezt a büntetést, amelyhez ma a kir. Kuria *Válkay* Bertalan elnöklése alatt *Benyó* Béla dr. védő felszólalása után szintén hozzájárult.

Székesfehérváron 1905. május 14-én a szervezett munkásoknak nagy népgyűlése volt, amelyre *Klárik* Ferenc budapesti szocialista vezér küldetett ki a központ által. A gyűlésen *Klárik* egyorús beszédében a *papostály elleni gyűlöletre* izgatta a népet, többek között azt hirdetvén a papokról, hogy azok igérik a menyországot, de ha nincs pénz — nincs menyország, de még *szentelt víz sem*. A gyűlésen a hatóságot *Kuthy* rendőrkapitány képviselte, aki később feljelentette *Klárikot* izgatás miatt.

A székesfehérvári kir. törvényszék előtt tartott tárgyaláson a vádlott azai védekezett, hogy izgatni nem volt szándékában, hanem kizárólag magyarázta a nem művelt haligatóság nyelvén a papi javak szekularizáció előnyeit. A bíróság nem fogadván el ezt a védekezést, a vádlottat izgatás miatt *két hónapi államfogházra* ítélte, mely büntetést ma a kir. tábla is helybenhagyta.

Az erdélyi pénzhamisítók.

(Huszonnyolc embert tartóztattak le.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

Az országszerte nagy feltűnést keltő erdélyi pénzhamisító banda tagjai még mondhatni csak részben vannak letartóztatva. Igen sok tagja van még a bandának szabadon, annak dacára, hogy erős gyanu alatt állanak a nyomozó hatóságok részéről. Amint megírtuk, a bandának *28 tagja van már a kolozsvári ügyészség fogházában* vizsgálati fogságba helyezve.

Mint most értesülünk, újabban *Tordán* és környékén ismét több letartóztatás történt, a

melynek során többek között elfogták ismét *Pap* János tordai cipészt, akit ez év január havában a kolozsvári rendőrség letartóztatott, amikor egy hamis 20 koronáson akart tuladni, de bizonyítékok hiányában szabadon kellett bocsátani.

Torda és *Bágyon* a pénzhamisítók főösszeke, ahol újabban a következőket tartóztatták le és szállították be a kolozsvári rendőrség börtönébe: *Sikó* Pál, *Székely* Ferenc, *Balényesi* János, *Sikó* Márton és *László*, *Simonfi* Mihály, *bágyoni* földmiveseket, valamint *nyíri* jómódu gazda; továbbá *Török* István domprai földmivest, *Szakács* Vlasza, *Negrea* Juon székelyföldvári földmiveseket, *Szabó* Gergely, *Pap* János, *Kardos* József tordai lakosokat, *Csép* Mihály tordavidéki gazdálkodót és *Segesvári* Sándor asztalost, aki pénzhamisítás miatt tizenkét esztendőt töltött a fegyházban. Ez az ember állítólag a legnagyobb szakértő a bankgyártás terén.

A kolozsvári rendőrség erőiesen nyomoz tovább, kiváltképen *Tordán*, ahol teméretlen hamis bankó forgott kézen. Szinte azt lehet mondani, hogy a tordai vásárokon tíz bankó közül alig akadt egy-két igazi, a többi mind hamisítvány volt s egész családok éveken át éltek ebből.

A havasi lakosság körében annyira elterjedt a hamisítás híre, hogy a paraszt nem akar bankót elfogadni, hanem ezüstöt, vagy aranyat kér. Ezek a szegény, tudatlan emberek károsodtak a legtöbbet, nem csoda tehát, hogy félnek a papírpénzekről.

A letartóztatottak a hamis pénzt, illetve a gyártáshoz való lemezeket vallomásuk szerint nagyrészt *Pásztóhy* Aladártól és *Balla* Józseftől kapták és ugylátszik, ezek a fegyházviselt, kitanult pénzhamisítók a fejei az egész bandának. Újabban ismét több letartóztatás várható.

Fogas kérdés

az aradi járásbírósnál.

(Jó-e a hamis fogsor?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

Az aradi királyi járásbírósnál polgári osztályánál ma igen érdekes és pikáns mellékizű tárgyalás folyt le — egy hamis fogsor körül. A hamis fogsor eddig egy Aradmegyei urihölgy tartozékát képezte s a mai tárgyalás csattanója az volt, hogy a bíróság szakértői szemlélt tartottak — *az illető hölgy szájában*. Az érdekes ügyről következő tudósítást adjuk:

Babó Iván járásbíró előtt ma délelőtt az egyik pör tárgyalása közben az összes jelenlevő ügyvédek és ügyfelek eltávolítása után érdekes szemle folyt le zárt ajtók mögött. Egy vidéken lakó tanár neje ellen ugyanis keresetet indított egy aradi fogorvos 870 korona visszatérítése iránt. Az illető fogorvos ugyanis ezért az összegért hamis fogsort készített a hölgynek, aki a hamis fogák árát azért nem akarta megfizetni, mivel azokat az orvos nem készítette el úgy hogy rendeltetésüknek megfeleljenek.

Az alperes hölgy jogi képviselője, *Momák* Döme dr. ügyfele érdekében szakértőkre hivatkozott, azt óhajtván bizonyítani, hogy a vitás fogsor nem áll hivatása magaslatán, és hogy nem képes pótolni a rágást illetőleg az igazi fogakat. Mint szakértőket *Kabdebó* János dr. és *Morgenstern* Gyulát nevezte meg, akiket a bíróság máre meg is idézett.

Miután a fogsort bemutatták és megmagyarázták *Babó* Iván járásbírósnak, a bíróság zárt tárgyalást rendelt el, hogy a fogaknak a szájban való működését a szakértők megvizsgálhassák. A fogsort be is illesztették az alpe-

res hölgy szájába s a két szakértő a helyzet-hez mért komolysággal kukucskált be az alperes szájüregébe. Hosszas és eredményes szemle után végre mindketten ama nézetüknek adtak kifejezést, hogy a fogsor nincsen jól kikészítve, mivel nem illeszkedik a szájpadláshoz, lóg a szájüregben és a természetes fogak rendeltetését pótolni nem képes.

A bíróság egyelőre még nem hozott határozatot a fogas pörben. Érdekes volt azonban, hogy a vitás fogsort sem a hölgy, sem a fogorvos nem akarták elvinni a szemle után. Mind a kettő azt indítványozták, hogy a tokba illesztett fogsort csatolják a bírósági iratokhoz, amibe azonban a bíróság nem akart beleegyezni, mivel egy fogsornak beiktatása némi nehézségekbe ütközik. Végre is Babó Iván unszolására Momák Dóme vette magához a hamis jószágot, amelynek sorsa most erősen érdekli a történetekről értesülteket.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az állami tisztviselők országos egyesületének aradi körének választmányja április hó 5-én, csütörtökön délután 5 órakor a főreáliskola tanári tanszék köztermében (földszint, főbejárattól balra) rendkívüli ülést tart. Tárnyasorozat: 1. Meghívó az Országos Egyesület 1906. április 6-án tartandó közgyűlésére. 2. A szepesvármegyei almai tisztviselők köre körlevele az Országos Egyesület alapszabályai 36. §-nak (a szavazás tárgyában) módosítása iránt. 3. A köztisztviselők nyugdíjpótló és segélyező egyesületének alapszabályai 4. A Szilágyi József által szerkesztett szociális pragmatika. 5. Egyéb ügyek. Ifj. Schweigert Péter, a körültekára.

(*) A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyesületének aradi fiókja e hó 5-én esti nyolc órakor az egyesület helyiségében (Ferenctér 6 sz.) választmányi ülést tart, melyre a tagokat ezúton is meghívja az elnökség.

A motoros küldöttség Vörösnél.

(A miniszter kedvező választ adott.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 4

A helyi érdekű vasutaknak a városba való bejöhete érdekében alakult küldöttség ma délután négy órakor tisztelgett Vörös László kereskedelemügyi miniszter előtt. A küldöttség utja — mint azt előre jeleztük — kedvező eredménnyel járt. A kereskedelemügyi miniszter *Institőrés* Kálmán polgármesternek, a küldöttség vezetőjének beszédére jóakarattal válaszolt és biztosította a küldöttséget, hogy a kérdést Aradváros és környékére nézve kedvezően fogja megoldani.

Vörös László e tárgyban már legközelebb ankétet hív össze, amelyen személyesen fog elnökölni.

A miniszter kedvező válaszána híre az esti órákban jutott el Aradra és a polgárság körében általános örömet keltett. A kedvező megoldás reménye annál is inkább tetszéssel találkozott, mert a kereskedelemügyi miniszternek a múltban elfoglalt álláspontja után a sikerben sokan kételkedtek.

(A polgármester beszéde.)

Vörös László kereskedelemügyi miniszter ma délután négy órakor fogadta azt a küldöttséget, amely *Institőrés* Kálmán polgármester vezetésével a helyi érdekű motoros vasutaknak a város belterületére való bejöhete érdekében tisztelgett a miniszternél.

Institőrés Kálmán polgármester elsőbbségben a polgárság üdvözlését fejezte ki, majd előadta, hogy az Araddal szomszédos forgalom lebonyolítására létesült közlekedési vállalatok, melyek

motorüzemre vannak berendezve és a melyeknek a város szívéből kellene kiindulniok, nem jöhettek be a városba az Aradon lévő ósdi lóvasut miatt, melynek részvénytársasága a maga kizárólagossági jogánál fogva még a helyi érdekű vasutakat is ki akarja szorítani. A városnak nagy gazdasági érdeke, hogy az épülő félben levő Arad hegyaljai, az arad csanádi és az arad-kunágotai vasutak motorokocsijai a város belsejéig közlekedhessenek és ne legyenek kénytelenek utasokat valahol a határon letenni. Arra kérte a minisztert, hogy a helyi érdekű vasutak engedélyezéséről szóló törvény értelmében állapítsa meg az illető vasutaknak azt a jogát, hogy a vidékről jövő vonatokkal a város belsejébe közlekedhessenek, miután a végállomások megállapítása kizárólag a miniszter jogkörébe tartozik.

(A miniszter válasza.)

Vörös László mindenekelőtt szívélyesen viszonozta szülővárosa polgárainak üdvözlését és feleletében hangsúlyozta, hogy az ügyről teljesen tájékozott van és sajnálattal látja hogy azt elődeinek némely intézkedése bonyolította össze. Kijelentette azonban, hogy a törvényes jogok tiszteleténél fogva legközelebb értekezletre fogja egybehozni az e tárgyban érdekelt összes feleket. Az értekezleten személyesen fog elnökölni és igyekezni fog az ügyet békés uton és úgy elintézni, hogy a város közönségének jogai és érdekei a legteljesebb mértékben megóvassanak. Ha azonban a békés megegyezés elé akadályok gördítenének úgy a maga hatáskörében is módot fog találni arra, hogy ez a rég húzódo kérdés a lehető legrövidebb idő alatt a város javára végleges elintézést nyerjen.

A küldöttség a miniszter választát, zajos éljenzéssel fogadta. Vörös ezután a jelenlevők mindenikével kezett fogott és élénken érdeklődött a város gazdasági viszonyai iránt.

Ezzel a tisztelgés véget ért.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Lebonard apó, színmű. (Páratlan bérlet.)

Péntek: Anyegin, opera. Bemutató előadás. (Páratlan bérlet.)

Szombat: Anyegin, opera. (Páratlan bérlet.)

Lebonard papa.

— Bemutató előadás. —

Lebonard papa (Várnay) meggazdagodott órásmester. Mesterségét már régebben abbahagyta, de óráitól nem tud megválni. Polgári jóléttel berendezett lakása az órák ketyegésétől visszhangzik. Van itt kis óra, nagy óra, zsebóra, fallóra valamennyi svájci, francia vagy amerikai gyártmány. Lebonard papa órák hozszozat foglalatoskodik kedve né óráival, szétszedi és összerakja őket és nagy öröme telik abban, hogy órái pillanatnyi pontossággal, egyöntetűen járjanak. Emellett Lebonard papa a legjóságosabb lelkű emberek egyike a világon, aki órái mellett irádja gyermekelt és mindent elkövet boldogságuk érdekében. Ezért olyan áldozatot hoz, amelyet normális ember csak elvétve szokott meghozni. Keserű érzéssel bár, de magába fojtja, hogy tudomása van felesége csapodárságáról és tudja azt is, hogy Róbert fia (Delli) nem az ő gyermeke.

— Mindent a család boldogságáért! — ez Lebonard papa jelszava. Ha néha-néha összetűz fiával, vagy feleségével, pár pillanat múlva megbánja heveskedését és esdő hangon kér bocsánatot azoktól, akik nem is veszik olyan tragikusan viselkedését.

Jeanne (Kessillerné) a család leánya sze-

relmes a házi orvosba (Bereg). Lebonard papának, valamint D'Estrey marquisnak, Szathmáry Róbert jóvendőséi apósának és Bianchenak (Hunyadiné), Róbert menyasszonyának szimpatikus is a fiatal orvos. A szerelmek nem azabad gátat vetni — mondja a jószágos Lebonard papa és oda is igéri a leánya kezét az orvosnak. Az arisztokratikus hajlamu Lebonardné azonban, aki grófi vót óhajt, ellenzi a házasságot és leleplezi az orvos születése titkát. A család erre Lebonard apó kivételével, — aki már előzőleg tudott arról, hogy az orvos bűnös szerelme gyümölcse, — a házasság ellen nyilatkozik és Blanche kijelenti, hogy az esetben, ha a házasság megtörténik, ugy félép-nél hagyja Róbertet. Lebonardné és Róbert erre kétségbeesetten támadnak Lebonard papának. Ez védekezik, hivatkozik a szerelme szent jogára és végső kétségbeesésében leleplezi Róbert előtt, hogy anyja egy gróffal viszonyt folytatott és hogy ő ennek a gyermeke.

A leleplezés Lebonardné beteggé teszi, Róbert pedig kétségbeesésében a szudáni légióba akar állani. D'Estrey marquis lebeszéli erről és eimondja Róbert tervét Lebonard apónak. Lebonard apó kétségbeesetten halja ezt és bevallja D'Estrey előtt, hogy Róbertet apai rajongással szereti. Róbert, aki Lebonard papa szavait kihallgatja, térdre borul előtte és erdve kéri bocsánatát. Lebonard papa jószágos szíve megbocsát.

— Flam vagy. Ne mondd: uram. Mondd: apám.

Időközben az orvos visszaadja Lebonard papának adott ígérését. Visszekerése szimpátiát ébreszt D'Estrey marquisban, aki ezek után elfelejti az orvos származását. Ilyképen a dráma jól végződik és Lebonard papa sok keserűség árán bár, de eléri célját.

Ez a meseje Jean *Aicard* négy felvonásos színművének, amelyet pár hónappal ezelőtt mutattak be a budapesti Nemzeti Színházban. Látni való, hogy a darab az ugynevezett limonádés színművek közé tartozik. Alakjai is jelentéktelenek, csupán egy hatásos szerep van benne, a Lebonard apó. A Nemzeti Színház csupán *Ujházy* Ede kedvéért adta elő.

A mai bemutató előadásán Lebonard apó szerepét Várnay Jenő adta. Ez a nagyra hivatott fiatal művész nem érett meg ugyan még annyira, hogy kedvéért vízenyős és helyenkint unalmas darabok kerülhessenek színre, de azt elismerjük, hogy pompás színei voltak Lebonard apó jellemzésére. Természetes játékmódora és széles beszéd skálája magasan fölébe helyezték a többi szereplőnek. Az előadás különben nem volt sikerült. Sem *Del's*, sem *Kessillerné*, sem a többiek nem voltak eleműkben. (h. b.)

* Ujházi helyett Márkus Emma. *Ujházi* Edének, a Nemzeti Színház nagy nevű mesterének jövő hétre tervezett vendégjátéka elmarad, s helyette Márkus Emma asszony, a Nemzeti Színház művésznője fog néhány estőn át vendégszerepelni. A művésznő még nem határozta meg azokat a darabokat, amelyekben vendégfellépései lesznek.

* Anyegin Puskin verses regénye nyomán írta *Tschajnowsky* Péter, a nagy orosz zeneszerző ezt a csodaszép lírikus operát. Tatjanát — Kaposy Józsa, Olgaát — Fenyvesy Margit, Filippjeontát — Zsigmondy Anna, Larinát — Benkőné, Lenszkyt — Pichler Elemér mint vendég, a címszerpet — Ladiszlai, Gremint herceget — Hunyady játsza. A kisebb szerepek is mind első rangú erők kezében vannak s így az Anyegin pénteki bemutatója első rangú opera-bemutatónak ígérkezik.

* Ismerdőről. *Kondor* Ernő, aki jó ismerése az aradi közönségnek, ma este bucsuzott el a debreceni közönségtől a *Gyurkócs lányok* Horkay Feri szerepében. *Kondor* elszereződött Zilahytól Kassára, ahol virágvasárnapkor mutatkozik be.

Barabás, a békeszerző.

A békét Aradon terveztek.

(Méray-Horváth terve.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 4

Ma délutáni különkiadásainkban már hírül adtuk, hogy Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma délelőtt tizenegy órakor felkereste Barabás Béla drt., Arad volt országgyűlési képviselőjét és ennek Váczi-utcai lakásán hosszabb ideig tanácskozott a miniszterelnök Kossuth Ferencel. A tanácskozás nagy szenzációt keltett a fővárosban, ahol már délben híre járt a nagy horderejű eseménynek. A főváros lakossága lázas izgalommal várta a tanácskozásról kiszivárgott híreket és szélteben beszéltek, hogy a béke reménye erősebb, mint valaha.

A jelentős fordulat két főszereplője aradi ember. Az egyik Barabás Béla, a másik, — a béketerv tulajdonképeni kezdeményezője — Méray-Horváth Károly, volt aradi lapszerkesztő. E két férfiú összehatlakozásáról s a terv kifejlődéséről Barabás Béla bemondása alapján a következőket jelenti budapesti tudósítónk:

Méray-Horváth Károly eszméje.

Az országos közvélemény jogos érdeklődésének kielégítése végett Barabás Béla dr. már ma este elmondotta a Fejérváry Géza báró miniszterelnökkel folytatott tanácskozás előzményeit és az új béketerv keletkezésének történetét. Barabás a függetlenségi pártkörben összegyűlt politikusokkal és újságírókkal kimerítően ismertette e nagyfontosságú eseménynek részleteit, melyekről fővárosi tudósítónk gyorsírói följegyzés alapján az alábbiakat sürgönyzi:

Az országos függetlenségi párt alelnöke, Barabás Béla a kibontakozást célzó mai tárgyalásról és előzményeiről ma este a következőket mondotta:

— Körülbelül két héttel ezelőtt egy haladópartí uriember (Méray-Horváth Károly, volt aradi lapszerkesztő, Kristóffy József belügyminiszter és Barabás Béla személyes barátja) levelet írt nekem, melyben tudatta, hogy fontos ügyet akar velem megbeszélni. Erre a levélre nem is válaszoltam, mire három nap múlva följött hozzám az illető uriember, aki nekem Aradról is jó ismerősöm és azt mondta, hogy neki a kibontakozásra vonatkozólag jó eszméje van, de ő nagyon kicsi ember ahhoz, hogy azt a megvalósulás stádiumába juttathassa.

— Nem tudnád-e te valahogy kivinni, hogy Kossuth Ferenc a kormány valamely tagjával találkozassék, kérdezte az illető és kijelentette, hogy tisztán a saját iniciatívájából keresett föl engem.

Az akció megindítása.

Én rögtön elmentem Kossuthhoz, hogy közöljem vele a dolgot. Kezdetben az volt a terv, hogy Kossuth Wekerle Sándor lakásán találkozzék az egyik miniszterrel, de közben tudatta az illető, hogy egyelőre nem lesz a dologból semmi, mert Fejérváry báró miniszterelnök idegenkedik a tervtől. Erről is értesítettem Kossuthot és

nem is maradtam tovább Budapesten, hanem hazautaztam Aradra.

Megérkezésem után újból levelet kaptam az illetőtől, melyben kért, hogy *ne térjek a dolog fölött napirendre* és Kossuth Ferenc se vegye úgy, mintha az ügy befejezést nyert volna. Az illető e közben elutazott Abbáziába, ahonnan újból írt nekem. Most szombaton táviratot kaptam tőle, melyben tudatta, hogy beszélni óhajt velem, az esti gyorsvonattal Aradra érkezik és kért, hogy várjam meg a vonattal. E kérésnek eleget is tettem. Találkoztam az illetővel, akivel arról beszélgettem, mily módon lehetne megakasztani, hogy *hogyan a király ne hozassék esküjével ellenkezésbe*. Az illető azután azt kérte tőlem, hogy mindjárt jöjjenek fel Budapestre, s ott folytassuk a megbeszéléseket. En azonban nem utaztam föl, mire az illető elutazott Aradról.

Hétfőn feljöttem Budapestre. Ekkor reggel 10 órakor megjelent nálam az illető és elmondta, hogy meggyőződése szerint még nem késő a válság megoldási módját megtalálnunk. Hivatkozott Apponyi Albertnek Nagybányán mondott beszédére, melyben Apponyi kijelentette, hogy a koalíció elfogadja az általános választói jogot, s meg is valósítja, ha az így megnyilatkozott nemzeti akaratot a király föltétlenül respektálja.

Egyszersmind utalt arra a Kristóffy-intervjura, mely Apponyi beszéde után másnap a bécsi *Zeit*-ban megjelent.

Én Kossuth Ferenchez mentem s elmondtam az illető uriemberrel folytatott beszélgetést. Mialatt Kossuthal beszélgettem — ez hétfőn délben volt, — megjelentek Andrassy Gyula gróf és Apponyi Albert gróf. Kossuth, meg én *haboztunk, hogy közöljük-e velük a dolgot*, de mikor a két politikus bejött a szobába, Kossuth azt mondta:

— Mondd el nekik a dolgot!

Erre én elejétől fogva részletesen elmondtam az eddigi beszélgetéseket. Apponyi és Andrassy nem vették komolyan a dolgot, de kijelentették, hogy amennyiben az igazán komoly: *lehet valamit kezdeni*.

Barabás Kristóffynál.

Hétfőn délután 4 órakor újból beszéltem az illető urral és megmondtam neki, hogy Kossuth Ferenc hajlandó tanácskozást folytatni ebben az ügyben. Az illető erre kijelentette, hogy rögtön felkeresi Kristóffy-t és közli vele Kossuth üzenetét, — majd hozzátette:

— Meglehet, hogy azt a választ hozom, hogy már késő, de lehet az is, hogy azt a választ kapom, hogy lehet folytatni a dolgot.

Egyszersmind tudtomra adta, hogy a választ még hétfőn megadja, amiért is kért, hogy adjak neki talájkát. En erre azt mondtam, hogy hétfőn este fél hétkor keressen fel a függetlenségi pártkörben. Fel is keresett és kért, hogy keressem fel vele együtt Kristóffy-t.

Kristóffy iskolatársam volt, jól ismerem, *el is mentem hozzá*. Kristóffy ugyanis nem hitt az illetőnek, tőlem akarta hallani, hogy csakugyan komoly a dolog. Arról beszélünk Kristóffyval, hogyan lehet megindítani pourparlerkat egész általános alapon. A belügyminiszter kijelentette, hogy azonnal felkeresi Fejérváryt és

értesíti a dologról. Kristóffy *el is hajttatott a miniszterelnöki palotába*.

En gyalog jöttem le a várból s mikor a miniszterelnöki palotához értem, megkérdeztem a portástól, hogy fönt van-e a belügyminiszter. Kristóffy *ott volt*.

Hétfőn este fölkerestem Kossuthot és Apponyit, de nem tudtam velök találkozni. Ejjél után kerültem haza. A házmester azt mondta, hogy egy ur háromszor keresett sazt az üzenetelhagyta hátra, hogy holnap reggel 7 órakor itt lesz.

Másnap, vagy is kedden reggel fel is keresett az illető és kért, hogy menjek vele Kristóffyhoz. Utközben elmondta, hogy hétfőn este Kristóffy beszélt Fejérváryval, aki szintén hajlandóságot mutatott arra, hogy felvegyék a tanácskozás fonalát. De a miniszterelnök a király tudta és hozzájárulása nélkül nem teheti meg.

A király előtt.

Ecélből Fejérváry és Kristóffy mindjárt az első, *8 órai gyorsvonattal Bécsbe utaztak*. Amikor egynegyed 8-kor ismerősömmel Kristóffyhoz érkeztem, a belügyminiszter ezeket mondotta:

— Barátom, én annyira komolynak tartom a dolgot, hogy mégegyszer szeretném tőled hallani, hogy és mint áll az?

Majd kijelentette, hogy ő és Fejérváry a 8 órai vonattal, kizárólag e tárgyban, Bécsbe utaznak.

Amikor láttam, hogy csakugyan menni akarnak, elmondtam Kristóffynak, hogy Apponyi és Andrassy hallottak a tervről és bár abban történt megállapodás, hogy ezt a tudomásukat nem közlöm Kristóffyval, mégis elmondtam, hogy a két vezér eleinte nem vette komolyan a dolgot, de mikor teljes részletességgel mondtam el az ügyet: kijelentették, hogy *ezt nem lehet visszautasítani és lehetetlen a tárgyalásokba bele nem menni*. Kijelentettem Kristóffynak, hogy mivel az ő párthive elhívott engem öhozá, én viszont az ő párthivét, mint közvetítőt, elviszem Kossuthhoz.

Kristóffy ezután csakugyan Bécsbe utazott, én pedig 9 óra után fölkerestem az illető urral Kossuthot, és elmondtam, hogy Fejérváry és Kristóffy Bécsbe utaztak. Kossuth erre rögtön kijelentette:

— Ugy látszik, hogy komolyan veszik a dolgot!

Ezután bemutattam Kossuth Ferencknek az illető urat, aki kijelentette, hogy teljesen hűen adtam elő a dolgokat. Ma hallottam, hogy Kossuth kedden elmondta az egész ügyet Tóth Jánosnak, aki azonban szintén nem vette komolyan a tervet.

A Kossuthal történt tanácskozás után a közvetítő kijelentette, hogy sürgönyöz Bécsbe és délután felutazik. A nap folyamán táviratot kaptam tőle, hogy ma reggel 8 órakor várjam. Ma reggel el is jött hozzám Kristóffy levelével, melyben a belügyminiszter értesíti, hogy Fejérváry miniszterelnök *előterjesztést tett az ügyben a királynak*, aki beleegyezett abba, hogy Fejérváry érintkezésbe lépjen Kossuthal.

A béketerv megvitatása.

A közvetítő egyben tudatta velem, hogy Fejérváry miniszterelnök még ma meg akarja látogatni Kossuth Ferencket és ezért Kristóffy kérdezteti, hogy hol és *melyik délelőtti órában beszélhet a miniszterelnök Kossuthal*, mert délután már Bécsbe kell utaznia. Rögtön Kossuthhoz siettem és

megmutattam neki Kristóffy levelét, Kossuth azt mondta, hogy még ma délelőtt beszélhet Fejérváryval, de ha a miniszterelnök lakásán keresné fel, ez egyszerre fel fog tűnni. Minek lármázzuk fel a publikumot? — mondotta Kossuth.

Erre azt az ajánlatot tettem, hogy találkozzanak az én lakásomon. Az illető elment Kristóffyhoz, ettől pedig Fejérváryhoz és azzal az üzenettel tért vissza, hogy a miniszterelnök délelőtt 11 órakor a lakásomon lesz és kért, hogy várjam meg a kapu alatt.

Má délelőtt 11 óra előtt Kossuth, azután pedig Fejérváry jelent meg nálam. Bevezettem őket az ebédiöbe, ahol a kölcsönös üdvözlés után biztosítottam őket, hogy senki sem hallgatózik, nyugodtan beszélgethetnek. Ezzel távozni akartam, de mindketten kértek, hogy maradjak a tárgyaláson. Erről azonban már nem nyilatkozhatom.

Apponyit táviratilag értesítettük a dolgról.

Koburg Lujza és Festetich gróf

(Ki szabadították meg a hercegnőt?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 4.

Egyelőre még nem a magyar iparvilálatokban fekszik az amerikai pénz. Az amerikai magyar munkások pénze inkább csak az itthon hagyott birtokot, vagy az itthon maradt rokonokat segíeli; míg nagyobb összegekben az amerikai pénz legfeljebb házasságok útján jut Európába, vagy Magyarországra is azoknak az amerikai hölgyeknek révén, kik rangra, címre vágyanak.

Ezyik Zichy gróf, Festetich Rudolf gróf, Szilassy Béla s talán már több előkelő magyar is Amerikából nősült, s nehéz dollárokat vittek az amerikai asszonyokkal haza Magyarországra. Sőt amerikai asszonyi pénzből még a budapesti Nemzeti Múzeum etnográfiai tára is szépen gyarapodott. Tolnai Festetich Rudolf gróf 1892-ben vette feleségül San Franciskóban Haggan B. James leányát, Haggan Ellát, Haggan B. James többszörös milliomos és az amerikai társadalomnak előkelő tagja és híres versenystállótulajdonos. Nászajándékul a fiatal pár nemcsak pénzt, de egy nagyszerűen felszerelt gőzyachtot is kapott.

Három évig Festetich gróf feleségével és hajójával a Csendes-óceán szigetelt járta s utazását érdekelte és résletesen írta meg, miután a kannibálok szigeteiről visszatért. Ekkor azonban a gróf egyet gondolt, elhagyta szép és gazdag fiatal feleségét, mire az asszony hazajött Amerikába, vádkeresetet adott be férje ellen s a bíróság el is választotta őket. Festetich tovább bolyongott a világban, megírta munkáját s tovább költötte a feleségével kapott s még maradt hozományt. Nagyszerű dolgokat gyűjtött össze a Csendes-óceán szigeteln, s etnográfiai gyűjteményét, melyet a volt felesége vagyonából vett össze, mikor Magyarországra ért, odaajándékozta a Nemzeti Múzeumnak.

Festetich Rudolfról a legutolsó hír az, hogy 30.000 dollár iránt keresetet indított Lujza hercegnő, Lipót király legdösebb leánya ellen, ki nemrég vált el Koburg Fülöp hercegtől. Ezt az összeget Festetich akkor kölcsönözte a hercegnőnek, mikor az esteri fürdőben el volt zárva. Az amerikaiak azt vitatják, hogy ezen a pénzen, tehát amerikai pénzen szabadították ki Koburg Lujzát.

Fejérváry Barabásnál. Tanácskozás Kossuthal.

(Uj békenkelő.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 4.

Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma délelőtt Barabás Béla közbenjárására, Aradváros volt képviselőjének lakásán hosszas tanácskozást folytatott Kossuth Ferencel egy új béketerv felől. Az új béketerv általól a Ház összehívásában egy, átmeneti kormány alakításában, az ujonclétszám és költségvetés megszavazásában, a katonai kérdések kikapcsolásában és az általános választói jog alapján történendő új választás megejtésében kulminál.

A fordulatról budapesti tudósítónk a következőket jelenti:

Tanácskozás Barabásnál.

A tegnapi bécsi tanácskozásokról elterjedt hírek után, melyek arról szóltak, hogy a király a választások elhalasztása mellett véglegesen döntött, ma váratlanul szenzációs fordulat következett a politikai válságban. Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma délelőtt 11 órakor Barabás Bélának Váci-utca 41. számú lakására ment, ahol Kossuth Ferencel találkozott és vele, valamint Barabás Bélával háromnegyed óra hosszat tanácskozott. Kétségtelen, hogy Fejérváry a király üzenetét hozta Kossuth Ferencnek.

A tanácskozás előzményeiről a következőket jelentik:

Fejérváry báró ma reggel értesítette Kossuth Ferencet arról, hogy beszélni szeretne vele. Kossuth tudva azt, hogy lakását reggeltől estig őrzik és figyelik, kerülni akarta a föltűnést és ezért Barabás Bélának Váci-utcai lakását ajánlotta találkozási helyül.

A déli tanácskozás után Fejérváry a miniszterelnökségre hajtattott, ahol a Kossuthal való tárgyalás előtt miniszteri tanácskozás volt és a miniszterek, közül többen várták Fejérváryt.

Kossuth Ferenc, aki Barabással együtt egy óra után jött el a tanácskozásra, az újságírók előtt a következőket mondotta:

— A találkozás valóban megtörtént a miniszterelnökkel, akivel azért találkoztam Barabás lakásán, mert kerülni akartam a föltűnést. Látom, ez pompásan sikerült.

— Van-e kilátás, vagy reménység a békére? kérdezték a hírlapírók.

— En a válság kezdete óta pesszimista voltam és pesszimista vagyok most is. Lesz-e kibontakozás vagy sem, nem tudom, egyiket sem állíthatom határozottan.

— Lesz-e folytatása a Fejérváryval folytatott tanácskozásnak?

— Azt még nem tudom, — felelte Kossuth.

Barabás Béla erre megjegyezte, hogy *es a vezérektől függ*, Kossuth pedig kijelentette, hogy egyáltalában *nem lehet vérmes reményeket fűzni a mai tanácskozásokhoz.*

Barabás a tanácskozásról.

A ma történt dolgokról Barabás még a következő fölvilágosítást adta:

— A mai tanácskozásnak három napos előzménye van, melynek minden egyes fázisáról tudott Kossuth Ferenc. Az előzménynek rendkívül érdekes története van, de erről nem vagyok hivatalos ma még nyilatkozatot tenni. Majd kiderül az később és *mindenki helyeselni fog*. Most pedig a következőkről van szó:

A képviselőválasztások dolgában a király még nem döntött. A *manifestum egyelőre nem jelenik meg*, ez egészen bizonyos. Ot nap választ el bennünket a választások törvényes kiírásától és ez az öt nap arra van szánva, hogy mind a két fél megkísérelje még egyszer és hosszú időre, talán utoljára a *békés kibontakozást*. Most természetesen a fővezérek tanácsától sok dolog függ, de nem minden. Vérmes reménységet nem táplálunk, sem Kossuth, sem én. Táviratoztunk *Andrássy Gyulának, Apponyi Albertnek*, aki Eberhardon van és *Zichy Aladárnak*, hogy tanácskozásra jöjjenek.

Hogy lesz-e választás vagy sem, ma még lehetetlen megmondani. Fejérváry ma is több ízben ismételte és erősen hangoztatta, hogy szabadulni akar a miniszterelnökségtől és boldog volna, ha a béke létre jönne.

Fejérváry bárónak Kossuthal és Barabással folytatott tanácskozásának híre gyorsan elterjedt a politikusok között és mindenütt nagy meglepetést és sok helyütt végtelen örömet keltett. A politikusok nagy része *bizonyosra veszi a békét.*

A délelőtti tanácskozásból kifolyólag Kossuth Ferenc magához kérte *Andrássy Gyulát, Zichy Aladárt, Polónyi Gézát és Tóth Jánost*, akikkel hosszasan értekezett a miniszterelnök előterjesztései fölött.

A kibontakozási terv.

A kibontakozási terv hír szerint a következőkből áll:

1. A király *új kormányt neves ki*, a melynek elnökét és három tagját ő fellege szemelné ki, a többi miniszter közül pedig hármat a függetlenségi párt és hármat a hatvanhetes pártok jelölénének ki.

2. A kormány kötelessége lesz *új választásokat kiírni* és garanciát nyújtani arra, hogy többsége az új parlamentben a *katonai kérdések teljes kikapcsolásával rögtön megszavazza az es idej költségvetést és az ujonclétszámot.*

3. Ezután a kormány kidolgozza és törvényerőre emeli az *általános választói jog reformját.*

4. Ennek törvénybeiktatása után rögtön *újra feloszlatják* a törvényhozást.

A terv a pártkörökben.

A béketervet a politikai pártok, különféleképpen fogadták. A függetlenségi párt nagyrésze hajlandó ezt a kibontakozási módot elfogadni, különösen azért, mert megakarják akadályozni, hogy a király az alkotmányval összeütközésbe kerüljön, a válság elmérgesedjék és a szakadás a korona és a nemzet között még jobban kiszélesedjék.

A szabadelvűpárt minden békét elfogad. Ellenben az alkotmány- és a néppárt

nem akarják az általános választói jogot elfogadni.

Hír szerint a mai tanácskozás nem is vezetett eredményre és egy ellenőrizhetetlen értesülés szerint a tárgyalások már meg is hiúsultak. Apponyi Albert gróf holnap érkezik Budapestre és kétségtelen, hogy az ő nézetétől is sok függ.

A helyzetet általában pesszimiztikusan fogják föl. Azok, akik biznak a terv kivételében, már szintelen politikust, Lukács Lászlót emlegetik miniszterelnökül, aki ma érkezett vissza Bécsből és bár mindenről tudomása van, az avatatlan játszotta és maga érdeklődött az izgalmas események részletei iránt.

Változások a kabinetben.

Hetekkel ezelőtt megirtuk, hogy Lányi Bertalan igazságügyminiszter távozik és helyébe Gegus Gusztáv budapesti kir. főügyész kerül. A hivatalos lap mai száma erre vonatkozólag a következő királyi kéziratokat közli:

Kedves Lányi! Saját kérelme folytán Ont magyar igazságügyminiszteri állásától kitűnő, hű és buzgó szolgálatainak teljes elismerése mellett, kegyelemben felmentem.

Kelt Bécsben, 1906. évi április 2-án.

Ferencz József, s. k.

Bárá Fejérváry Géza, s. k.

Kedves Gegus! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Ont magyar igazságügyminiszteremmé ezennel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1906. évi április 2-án.

Ferencz József, s. k.

Bárá Fejérváry Géza, s. k.

Lányi Bertalan nem vonul vissza a közéletől, csak munkakört változtat: legközelebb kinevezik a Kuria másodelnökévé. Gegus miniszteri tárcavállalatával nagy változások lesznek az igazságügyminiszteriumban. Lányival egyidejűleg Bernáth Géza államtitkár is kivált a miniszteriumból és helyébe hír szerint Magyar István, az igazságügyminiszteriumba beosztott kir. főügyész kerül.

Fejérváry Géza báró miniszterelnök és Gegus Gusztáv igazságügyminiszter ma délután 1 óra 45 perckor Bécsbe utaztak, a hol az új igazságügyminiszter holnap teszi le a hivatali esküt a király kezébe.

Kettős öngyilkosság Aradon.

(A kik egy legényt szerettek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

Alig mulik el nap öngyilkosság nélkül. Emberek, akiknek valami bánat nyomja a lelket, ami idegességgel telt korunkban, hamar szánják rá magukat arra, hogy megválnak az élettől. Kevesen vannak az erős emberek, akik néma megadással tűrik sorsukat, bármily keserves legyen is az.

Ma is két szép fiatal leány akart közös elhatározással a halálba menni. Öngyilkossági kísérletüknek oka a szerelem. Mindketten egy legénybe voltak szerelmesek, azért akartak a halálba menni.

Kriszsa Erzsébet és Komáromi Ágnes cseléd-lányok, már gyermekkoruk óta a legjobb barátságban éltek. A két leányt vasárnap déli

utánonként, ha sétára mentek, mindig együtt lehetett látni. Elválhatatlan barátok voltak és nem volt egymás előtt sohasem titkuk. Barátságuk azonban pár hónappal ezelőtt meglazult. Az ok, ami a két leányt elhidegítette egymástól, egy férfi iránt táp ált. szerelemük volt. Mindketten egy legény: szerettek szívük minden hevével és egyik sem akart a másik kedvéért lemondani. Szívük bálványa nem mutatott különösebb vonzódást egyik leány iránt sem. Egyformán barátok ott mind a kettővel és nem akart arról nyilatkozni, hogy melyiket választja.

Egy héttel ezelőtt a két leány dűlőre akarta juttatni szívük problémáját. Sétára hívták a legényt és a Baross-parkba érvén Kriszsa Erzsébet megkérdezte tőle, hogy melyiküket szereti.

A legény erre megígérte nekik, hogy ma megadja a választ kérdéseikre. Nahezen telt el a leányok számára a hét. Keserves könyek között számlálgatták a napokat és mind a két ten bizakodtak abban, hogy a legény nem a másikat választja.

Ma este nyolc órakor a megállapodás értelmében mindkét leány kiment a Baross-parkba, ahol türelmetlenül várták a legényt. Pél kilenc is emult már, de a legény nem jelentkezett. Kriszsa Erzsébet ekkor egy marólug oldattal telített leveget vett elő, és rávette barátját, hogy emésszék el magukat.

És a szót tett követte. Kriszsa Erzsébet megitta az üveg tartalmának egy részét, azután átadta az üveget Komáromi Ágnesnek, aki szintén megitta a marólugot. Pár pillanat múlva megjött a hatás. A két leány keserves jajgatásban tört ki és kínosan hemperogtek a földön. Az arra cirkáló rendőr figyelmessé lett a jajgatásra és előszelvény, az arra járók segítségével a rendőrségre kísérte az öngyilkos jelölteket. Itt Murády Álmós ügyeletes rendőrtiszt az első orvosi segély után kihallgatta a leányokat, akik ekkor már nagyon rosszul voltak és kínos hörgések között adták elő tragédiájukat.

A szerencsétlen leányokat beszállították a kózkórházba. Állapotuk az éj folyamán válságosra fordult.

HIREK.

— Egy nagyhercegi pár halála. Nachodból táviratozzák: Schaumburg-Lippe nagyhercegséget gyászba borító, tragikus módon halt meg ma az uralkodó nagyhercegi pár. A hercegnő, kinek állapota régóta válságos volt, már tegnap agóniába esett. Állapota miatt Vilmos herceg állandó izgatottságban volt s izgatottsága nőttönött, olyannyira, hogy az orvosok már komolyan kezdték féltetni az ő életét is. A tragédia tényleg be is következett: a herceg ma reggel négy órakor hirtelen rosszul lett a túlfeszített idegesség folytán, s mielőtt még orvosi segélyt kaphatott volna, összeesett és meghalt. Szívvelhűdés ölte meg. A nagybeteg hercegnőt, aki különben is eszméletlen kívül feküdt, nem lehetett férje haláláról értesíteni. Lujza hercegnő öt órával férje halála után szintén kiszenvedett. A megrendítő halálozások gyászba borították az egész nagyhercegséget.

— A fiumei általános sztrájk. Fiuméből táviratozzák: A munkások ma elhatározták a sztrájkoló munkások kizárását. Az összes kereskedő és szállító megszüntették a munkát, mert a munkások nem feleltek meg annak a főhívásnak, hogy munkába álljanak.

— Újabb menekültek Courriéresben. Párisból táviratozzák: A courriéresi bá-

nyákban még mindig vannak élő bányászok. Lenci távirat szerint ma reggel a 4. bányából kilenc élő bányászt hoztak felszínre. Az izgatottság leirhatatlanul nagy az egész bányatelepen. A menekültek állítólag elhalt társaik holttestéből táplálkoztak. Amikor Léon mérnök, aki a mentési munkálatokat vezette, a bányákhoz érkezett, a tömeg fenyegető magatartást tanúsított és egy asszony megütötte Léont.

— Otszázhuszonhárom csavargó. Budapesti tudósítónk táviratozza: A rendőrség tegnap délután és ma éjjel a főváros és Ujpest területén razziát tartott, mely alkalommal nem kevesebb, mint otszázhuszonhárom, részint csavargók, részint apró gonosztevők, a főváros területéről hosszabb rövidbb időre eltűnt egyének és igen nagy számmal hajléktalanok kerültek kézre. Az „előállítottak” közül nagyon sokat „hazaigazoltak”, negyvenegyet a toloncházban helyeztek el és tizenegyet, akiről kiderült, hogy bűnügyi eljárás van ellenük folyamatban, letartóztattak.

— Egy herceg balesete. Malackáról táviratozzák: Pless János Henrik herceg, aki mint Pálffy János gróf vadászvendége időzik Malackán, ma oly szerencsétlenül bukott le lováról, hogy súlyos csonttörést szenvedett.

— Elmebajos titkár. A temesvári kereskedelmi és ipackamara volt segédtitkára, Protovia Géza — mint értesülünk — súlyos elmebajban szenved és most az erzsébetvárosi elmeorvosi intézetben helyezték el. Protovia közel hat esztendőig működött a temesvári kamaránál, ahol a tehetséges embert kedvelték. Uőbb azonban Protovin teljesen megváltozott. Elhanyagolta hivatalát és sok panaszra szolgáltatott okot. Helyete ezért a kamaránál tarthatatlan volt. Így került el aztán Temesvárról Budapestre, honnan most az a szomorú hír érkezik róla, hogy tébolydába szállították.

— Eljegyzések. Bördög Arpad dr. nagykirályi királyi ügyész eljegyezte Reitter Edit urhölgyet, Reitter Oszkár nagybecskereki rendőrkapitány leányát.

Adler Sándor karánsebesi kereskedő eljegyezte Lippán Roth Irma kisasszonyt, özv. Roth Jozsefné leányát.

— A vasutasek előléptetése. Budapesti tudósítónk jelenti: A Máv. tisztviselőinek és alkalmazottainak előléptetésére vonatkozó tajstremot pénteken adják át a vasuti hivatalos lap szerkesztőségének közzététel végett. Híre jár, hogy a tömeges előléptetések alkalmából a Vasutasek Klubja bankettet ad, amelyre küldöttséggel hívják meg a klub elnökét, Vörös László kereskedelmi minisztert. A Máv. tisztviselők ezt az alkalmat kívánják felhasználni arra, hogy Vörös Lászlónak köszönetet mondjanak igazságosságáért és hajlíthatlanságáért a kinevezések terén.

— Pályázat a rendőrfelügyelői állásra. Arad szab. kir. város rendőrségének ujonnan rendszerezett rendőrfelügyelői állásra Instálórás Kálmán polgármester pályázatot hirdet. A pályázati kérvények április hó 30-ikáig Aradváros rendőrfőkapitányához nyújtandók be. Az egyelőre három havi próbidőre kinevezendő rendőrfelügyelőtől megkivántatik az 1898. évi I. t. c. I. §. és 19. §-ban meghatározott elméleti minősítés, továbbá a megfelelő közbiztonsági szolgálatban szerzett gyakorlati képesség, a honvédség, csendőrség vagy a közös hadseregben tényleges szolgálatban töltött idő igazolása, erkölcsi megbízhatóság, a magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes ismerete, megfelelő testalkat és egészségi állapot igazolása, végül, hogy 35 életévet betöltött ne legyen. Előnyben részesülnek, akik hasonló állásban már állottak, nyelvismeretekkel bírnak és lovasolni tudnak. Az állás javadalma a következő: 1400 korona törzsfizetés 10 évi szolgálat betöl-

tése után öt évenként emelkedő korpótlékkal, 280 kor. évi lakbér és 240 korona ruhaátalány. A rendőrfelügyelet teendőit képezi: a rendőri szolgálat vezetése, az ellenőrzés, a rendőri-génység feletti felügyelet, ezeknek elméleti és gyakorlati oktatása, valamint a főkapitány által reábizott teendők teljesítése. A rendőrfelügyelő az előirt egyenruhát ugy szolgálatban, mint azonkívül viseelni tartozik és szükség esetén polgári öltönyben is köteles szolgálatot teljesíteni.

— Gyászemlékünnepe. Néhai Brüll Ida urhölgy, a boid. Deutsch Ignác által alapított aradi ltr. árvaház áldozatkész gyamolítója kegyeletos emlékének tisztelésére április hó 5-én d. u. 8 órakor, mint elhalálozása évforduló napján, az árvaházban gyászemlékünnepe tartottak.

— A színházi sörcsarnok bérlete. Aradváros gazdaági széke a városi színház épületben lévő sörcsarnok és hozzá tartozó lakásnak folyó évi november hó 1-től való bérbeadásáért április hó 30-án délelőtt 10 órakor árverést tart. Kikialásár: 10.150 korona évi bér. A helyiségben jelenleg Kánya Géza sörcsarnoka van.

— Hűtlenségért három havi börtön. A newyorki bíróság érdekes pörben hozott ítéletet a közelmúltban. Castelmendo grófné született Van Buren Edith hűtlenséggel védolta be urát a newyorki bíróságnál, aki három hónapi börtönt kapott büntetésül. A grófné unokahúza Van Buren Georgenak, aki az Egyesült Államok nyolcadik elnöke volt. Van Buren Edith 1900-ban Nizzában, Franciaországban találkozott az olasz gróffal, kinek teljes neve: Gurga di Castelmendo Vessichio. Van Buren Edith akkor 35 éves volt, a gróf pedig 10 évvel idősebb. A gróf és Van Buren Edith még 1900-ban összekeltek a londoni st. James-templomban s azután az asszony rokonainak látogatására Amerikába jöttek. Alig voltak ott azonban egy kis ideig, máris meghasonlottak egymással. A gróf a newyorki Holland Houseba ment lakni, az asszony pedig állítólag betegen feküdt rokonainál. Kitudódott, hogy a fiatal pár fiandás is kérdésen különbözött össze. A grófnénak 200 000 dollárnyi vagyona volt, mely vagyon egy newjersey-i ingatlanban feküdt. A grófné nemcsak házaságuk és férjével való összekoccanása után kétszer is közzétette a lapokban, hogy ő semmi más adósságot nem fog kifizetni, csak amit saját maga csinált. De még így is a grófné volt féltékeny elhagyott férjére, akit hűtlen elhagyásért beperelt s akit három hónapi börtönre el is ítélték. Van Buren Edith leánykorában nagy hírű szépség volt s mindenütt azt mondták róla, hogy Mária Antoinette, a kivégzett francia királynéhoz hasonlít. A grófné különben excentrikus asszony volt. Néhány évvel ezelőtt Mrs. Hitchcock Roswellel Klondikban töltött néhány hetet s míg hétköznap bádogszelencébe zárt konzervhusokat adott el, vasárnaponként vallásos beszédeket tartott hallgatóinak.

— Biróválasztás Galsán. Galsa község a múlt évben megtartott biróválasztáson Dirba Simont választotta meg községi birónak, de a választás ellen az ellenpártiak felebezést nyújtottak be. A vármegye törvényhatósága a választást megsemmisítvén, az új biróválasztást Faragó Istvánnak, a világsi járás főszolgabírájának elnöklete alatt ma tartották meg. Tíz pályázó jelentkezett, akik közül Koszta Tamást választották meg egyhangulag a község birójává.

— A lippai állami iskola újjáépítése. A lippai állami elemi iskola épületének átalakítása, illetőleg újjáépítése céljaira a vallás- és közoktatási minisztérium 7000 korona segélyt engedélyezett.

— Rablóvilág Csanádban. Csanádpalotán nem kevesebb mint öt betörést követtek el egy éjjel eddig még ismeretlen tettesek, amelyekről ezeket jelentik: Kinyó Ferenc, kövegyi kizsardához este tizenegy óra tájban főfegyverkezett rablók állítottak be és a gazda istállójából egy 890 korona értékű lovat kivezettek. A gazda a neszre főlébredve, kiment. Alig ért a konyhaajtóba, mikor egy állig főfegyverkezett rabló elébe állott és leövéssel fenyegette, ha zajt mer csapni. Így azután a gazdának a saját szemé láttára rabolták el szép lovat. Frányó Balázné csanádpalotai asszonytól két, a mezőhegyesi uradalomtól kibérelt állami mént kötöttek el szintén az éjjel. A rablók itt is teljes fegyverzetel jelentek meg és mindenkit leövéssel fenyegettek, aki előbük állott. A betörések után maradt nyomok azt mutatják, hogy a többszörös betörést ugysazon egy banda követte el. A csendőrség a legszélesebb körű nyomozást indította meg a rablók kézrekerítésére.

— Hajhullás ellen használjon Perolin 1 üveg 1 kor. Vojtek és Weisznál. 112

Aradi diákok büne.

(Tolvaj gimnázisták.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

Az aradi állami főgimnáziumnak kínos szenzációja van. Négy fiatal tanuló ifju könnyelműségében olyan bűnre vetemedett, amiért más körülmények között fogház büntetés járna ki. Szerencsésük a fiuknak, hogy csupán a gimnázium tanári kara ítélkezett felettük és a büntetőszolgálatást elkerülték. Az úgyről alábbi tudósi ásunk szól:

Az aradi állami főgimnázium négy fiatal tanulója, hogy kedvteléseinek eleget tehesse, bűnszövetkezetet alakítottak, amelynek célja a lopás volt. A szövetkezet tagjai szent esküvel titoktartást fogadnak egymásnak és részletes tervet dolgoztak ki arra nézve, hogy hogyan fogják elkövetni lopásaikat.

Az ifjak vásárlás ürügye alatt sorra járták a divatáru és diszjúkereskedéseket és ha a kiszolgáló segédek figyelme elkerülte, úgy a kezük ügyébe akadt tárgyakat ellopták. Ezt annál könnyebben megtehették, mert uriasan voltak öltözve és senki sem táplált ellenük gyanút. A lopott holmit testvériesen megosztottak maguk között és alkalomadtán tuladtak rajta. Ilyképen, fiatalságukhoz képest elég tekintélyes összeg birtokába jutottak, amelyet könnyelműen elpazaroltak. A szülők semmit sem vettek észre gyermekük manipulációjából, amely már hetek óta folyt. A rafinált fiuk ugyanis ügyesen el tudták rejteni úgy a lopott tárgyakat, mint az értük kapott pénzt.

Sikerükön fölbuzdulva alighanem nagyobb arányokban folytatták volna manipulációikat, ha egy incidens következtében tanáraik meg nem tudják a dolgot. Tegnapelőtt ugyanis a fiuk osztzkodás közben hajba kaptak és haragosan váltak el egymástól. Az egyik közülök, akit „megrövidítettek”, boszút forralt társai ellen s elhatározta, hogy felfedezi a banda üzemeit. Tegnap Perepatits István tanár előtt le is lepölte társait és töredelmesen bevallotta bűnüket.

A gimnázium tanári kara megdöbbenéssel fogadta a leleplezéseket és értesítette a botrányról a szülőket. A szülők a kétségbeesztő hír

vétele után nyomban kártalanították a megkárosított kereskedőket, akik ilyenképen nem emelnek vádat a fiuk ellen.

Burján János főgymnáziumi igazgató tegnap kihallgatta a bűns gyermekeket. Ezek eleinte tagadták a vádat, de a keresztkérdésekbe belezavarodtak és zokogva vallották be üzemeiket.

A gimnázium tanári kara ma délután ítélkezett a könnyelmű fiuk fölött. A tanári kar a négy bűns közül hármat kizárásra ítélte, egyet pedig enyhébben büntetett meg.

Egyik munkatársunk felkereste Burján János igazgatót, aki így nyilatkozott.

— Az eset mély megdöbbenést keltett intézetünkben. A könnyelmű fiuk fölött ma hozott ítéletet a tanári kar. Az ítélet részletes hivatalos titkot képeznek, de annyit elárulhatok, hogy szigorú, de humánus ítéletet hoztunk. Az ítélet meghozatalában tekintettel voltunk a szülőkre és a gyermekek zsenge korára de nem hagyhattuk figyelmen kívül az intézet presztízsét sem. Mindenesetre olyan példát statutáltunk, amely elejét veszi annak, hogy a jövőben hasonló esetek előforduljanak. Az ítélet fölött jogerővesen Tost Gyula közoktatásiügyi miniszter fog dönteni, akibe az jegyzőkönyv elkészülése után felterjesztjük az ügyet.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Rablótámadás az országúton. Szericsán Pál és Román György fazekas varsándi foglalkozás nélküli emberek a múlt év december 19-én a fazekas-varsándi országúton megtámadták Krecsik Juon és Siskora György szentannai lakosokat és pénzerszényeiket elrabolván tőlük, véresre verték őket. A mai tárgyaláson a bíróság az esküdtek verdiktje alapján Román Györgyöt tíz évi és Szericsán Pált három évi fegyházra ítélte. Radó Károly dr. Jvédő az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

§ Adam az ablakban Budapesti tudósítók táviratozza: Március közepé táján K. G. magánhivatalnok ptyókos hangulatban tért haza Rózsau cíli legénylakására. Reggel hat óra felé lehetett már s az uccára szóló legénylakás ablakából látni lehetett, hogy az átellenben lévő ablakok megnyitnak s a háziasszonyok törölgetik az ablakpárkányokat. A ptyókos uriember levetkőzött s valóságos Adam-kosztümben odalépett az ablakhoz s csókokat dobált át egy urilasszonyhoz. Ez sikongva huzódott vissza s férje által szemérem elleni vétség miatt följelentette K. G. et. Ezt a pört ma tárgyalta a büntető járásbíró, amely elítélte a vádlottat negyven korona pénzbüntetésre.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Meghívás az „Aradi nyomdarészvénytársaság” 1906 április hó 18-án délután 5 órakor az „Arad. Közlöny” szerkesztőségi helyiségében tartandó XII-ik rendes közgyűlésére. Napirend: 1. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentésének, valamint az 1905. évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása. 2. Esetleges indítványok. Arad, 1906. április hó 5. Az „Aradi nyomdarészvénytársaság” igazgatósága. Megjegyzés: A részvények legközebb április hó 15-ig leteendők a társaság pénztáránál, hol az 1905. évi mérleg és a felügyelőbizottsági jelentés is megtekinthető.

ÜDVÖZLET a kedves aradiaknak KAAS BÉLÁTÓL, a jóhirű és népszerű volt aradi vendég-lőstől,

ki a híres Drechsler-féle vendéglőt és összes helyiségeit vette át az Andrássy-úton, a magy. kir. Operaház közvetlen átellenében, ott van

az aradiak találkozó helye.

A legfigyelmesebb,

családias kiszolgálás.

CSARNOK.

A sárkány.

— A pillist annáleszekből. —

Irtá: Négrádi László.

(Vége.)

Harmadnap éjszakára új üzenet jött, hogy a bíró uram leányát akarja legelőbb elvinni a sárkány.

— Hát úgy is illik, hogy a legszebbet, legmódosabbat legelőbb — sopánkodtak a pillisiek.

A kupaktanács összeült a faluházában. Aggodalmasan görbültek meg a fésűs kemény palóc fejek. S folyt a szó, a tanácskozás lassan, m hosszúasan. Kevészet szóltak, de annál többet gondolkodtak.

Hurok Bálint bíró uram előadta a sárkány kívánságát.

— Nagy hatalom a sárkány — mondta Pergelő Márton.

— Nagy hatalom, hét feje van, lángot lehel — hagyta helyben Retek István.

— De nagyon még nála nagyobb hatalom is, szolt az öreg sánta Balog Péter, az Isten.

— Ugy van, az Isten még nagyobb hatalom — toldta a szót Kerek Boldizsár.

— Hát akkor mi léssen? — kérdezte Sürü Bálint.

Mi léssen, könnyű ezt kérdezni. Hisz ha tudnak, hogy mi léssen. Ott a sárkány a hegytetőn, lent a falu a völgyben. Ki segít Pillisnek?

Egy egy könnyesepp gördült le bíró uram rovákas arcán.

— El vagyunk hagyva itt a völgyfenéken, nincs ki segítsen rajtunk az Istenen kívül — mondta. — Ha a falut megmenthetem, én odaadom a leányom.

Sürü Bálint rémítő ökleit felrakta az asztalra. Szólni sokáig nem tudott, mert elfojtotta a keserűség, csak döbögött. Egy rémítő rikkantással aztán mégis sokára kiszakadt belőle a szó.

— Nem adunk egy lányt se. A magunké a leányzók. Mink neveltük, tápláltuk, a mlenk mind. De ha akar valamit a sárkány. gyűjjön érte. Csépre, vasvillára fogható emberek. Azt a... En mondom, Sürü Bálint, néztem már én a szeme közé nem egy öreg ágyunak, nem egy puskacsőnek. Rongy, aki ad, rongy, aki fél. Lássuk azt a sárkányt, ne csak ígérje a kénköves tüze, fujja is már, nagy lám. Leütöm, aki azt mondja, hogy csakugy szóra, üzenetre odaadjuk a leányainkat. Örökéig való csufág lenne ez a falunkon. Rongy, rongy, a ki enged!

Tűzelt Sürü Bálint, csak úgy bömbölt belőle a szó. A félénkbbek rémüldözve nézték Sürü Bálintot, a bátrabbak meg bólongattak.

— Hát akkor megvárjuk a tüzes kénkövet? — kérdezte Hurok Bálint bíró uram.

— Várjuk meg — zugta Sürü uram s egy bütyöknymásra letörte a diófa asztal csücskét.

Es az okos palóc fejek igazat adtak Sürü Bálintnak.

— Hát várjuk meg a kénköves tüzet. Lássuk, mit tud a sárkány. Ottán meglátjuk, mit tudunk mink. Ki bír többet.

Ebben állapotott meg a tanács s nyomban szétment bíró uram parancsa is. A leányzók és az asszonynepek, a véneket kivéve, a faluházában legyenek mindaddig, míg el nem megy a sárkány.

— Vagy kénköves tüzével el nem pusztít — sipította az asszonynepek.

— Hát addig — bömbölt a szörnyű Sürü Bálint.

Otónapra éjszaka szörnyű módon zugott a hegytetőn a sárkány. Tűzben égett a hegy tejeje. Visított, vonított, mintha ezer macska veszekednék ezer kutyával.

— Ehes vagyok — zugott le valami szörnyű hang a völgybe. — Végetek, ha éjféltre náiam nincs mind a hét szűz. A bíró lánya ki ne maradjon.

Meg-megszólt a szörnyű hang, fel-felcsapott sziporkázva a láng s újra, meg újra kezdődött a sivitás.

— No Bálint — mondta reszketve bíró uram Sürünek. — Adjuk oda a lányokat.

Sürü Bálint rémítő pillantást vetett bíró uramra.

— Adja ide a botot — mondta — öreg már kelmed s meglágyul a szíve. Majd én parancsolok egy kicsinyiség.

— De ránk szakad a nyomoruság, a szenvedés, vége a falunak. Hét lány még nem a világ. Marad is, lesz is — mondta Retek István.

— Hát ha Pillis ma oda adja a hét lányt, azt hiszik kelmetek, hogy egy hét muva nem kíván megint hetet — mondta Sürü Bálint.

— A biz, mond valamit. Bolond az, aki nem keresi fel azt a házat, ahol ingyen jól lehet, ihat. Ki nem szívesen ül a tele asztalhoz — mondta sánta Balog Péter. — Bolond volna, ha nem kívánna máskor is a sárkány. Szépnevű lányaink vagynak. Mind egy-egy majoráná. De a menyecskéink se utolsók ám. Szép sudarak, gömbölyűek, tüzesek, mint a harmadfü csikók.

— No, no, sopánkodott bíró uram.

De már erre kikapta kezéből Sürü Bálint a mogyorófa pálcát.

— Menjen kelmed az asszonyok közé, majd csinálók én.

Nagy pukkanás szakította félbe Sürü Bálintot. Rengett még a föld is.

— Puskaporról dolgozik a sárkány, mondta Sürü uram. Lehetett vagy két font. Érzem a szagát is. Tiszta puskapor.

S a puskaporszag megbizsergette a szörnyű Sürü Bálint végét. Főrgőteges csaták viharát juttatta eszébe. Elfutotta szemét a vér.

Dördülés dördülés: követett a hegyen, mint ha ágyuznának.

— Haj, haj, rikkantgatott Sürü Bálint. Aki nek szíve van, mellém. Gyerünk oda, ... oda fel.

Egy rántással leszakította láncáról a bíró uram négy öles kutyának ostarát, majd utána ment a gémes is. S ezzel a szörnyű iándsával rohant előre, mint a főrgőteges. Vadul kiabált, rikkantgatott, hol mélyen, mint a menydörgés, hol rikkantva. Mintha nem egy ember, de egész csapat volna. Másokat is elkapott a hév, ki csépre, ki vasvillára kapott s Bálint után rohant. De ki tudott volna versenyt tartani az ő főrgőteges rohanásával. Már Sürü uram a hegytetőn járt, mikor még a többi csak a derekán kocorázott.

A pillisiek közül ki behunyta a szemét, ki imádkozott, ki jajveszékelt. Bütyök Péter elszaladt a toronyba s irgalmatlanul kezdte rángatni a harangkőtelet. Szolt a harang, de félre szolt, Sokan a templomba szaladtak, öreg Kuri Borbála felkapta a misemondó ruhát s iuaroskadozva elkezdett imádkozni az oltár előtt.

De nem roskadozott Sürü uram még akkor sem, mikor a hegy tetejére ért. Egy nagyot akkor pukkant a sárkány. Ep ez kellett, hogy még jobban nekítüzesedjék Sürü Bálint. Hosszu fegyverével nagy karikákban suhintgatott maga körül Zugott a kutostor s végén c-örmpölt a lánc. Se hallott, se látott Sürü Bálint, de jó volt ez így is.

Igy volt a legjobb. A sárkány ott maradt a hegytetőn legyőzve. Nem is kellett Bálintnak segítség. Igaz, hogy Sürü Bálintnak helyén volt a szíve is, a marka se volt vajból.

Hát ott maradt a sárkány a hegytetőn. A sárkány, aki szűzekre éhezett s kénkövel, pusztulással fenyegette Pillist, aki nyomort és szenvedést bömbölt a hegyről a völgybe. Ott maradt a sárkány, ez a nagyhatalom a hegytetőn. Hajnal pirkadásakor csodájára ment a falu. Agyon volt verve szörnyűkép. Ott feküdt el-

nyulva a harmatos pásiton. Sürü Bálint felvágta a hasát. Szét szaladt a nép, nehogy ráfec-csenjen a sárkány vére, mely tüzkent éget.

De hát nem jött a sárkányból vér. Vér helyett kóc fordult ki a hasán. Nem is volt benne más, csak kóc, kóc és kóc. A nagyhatalom csupa merő kóc volt belül, csak kívül sárkány.

— Lesz fonní való télre, zsáknak, ponyvának, ujoagott Sürü Bálint rémségest rugva nagy csizmájával a nagyhatalmon.

N-vetett a falu, még a gyerekek is nevettek.

— Hát e volt a sárkány, ettől ijedtünk meg, ez akarta Pillist felforgatni, kiabáltak, nevettek vegyesen.

A nagyhatalomban öt kocsi kóc volt, írja Szekeres uram az Annalesekben, ez volt a sárkány, ez a nagyhatalom. — És kacagtunk...

Es kacagott Kronk ő méltósága is Mastyák Vencelen!...

... Ez a hétfejű sárkány mintha nagyon hasonlítana egy bizonyos szörnyeteghez, amely nem sárkány, hanem madár s nem is hét, csak kétfejű!

IDEGENEK ARADON.

— Április 4. —

Központi szálloda. Lemberger József dr. ügyvéd Székelyváros. — Jockl Samu magánzó Kolozsvár. — Kolar Miksa igazgató Kolozsvár. — Appel Antal utazó Temesvár. — Weiner Gyula utazó Budapest. — Ehrman Oszkár fakereskedő Vinkovce. — Palos Izó utazó Budapest. — Weiner Armin utazó Budapest. — Rosenthal Sándor utazó Budapest. — Telegdi Armin utazó Budapest. — Forrai Dávid utazó Budapest. — Pick Armin utazó Budapest. — Kempfner Béla utazó Temesvár. — Darvai Ede utazó Budapest. — Monostori György utazó Budapest. — Kaufman Alsics utazó Budapest. — Weingartner Károly utazó Budapest. — Bányai M. L. utazó Budapest.

Nádor szálloda. Kiss Mihály földbirtokos Kunágot. — Popovics János plébános Nagyszentmiklós. — Fischer Sándor birtokfelügyelő Nagyvárad. — Lattis Mór utazó Budapest. — Kurlande Antal örmester Nagybecskerek. — Beles Gusztáv lelkész Simánd. — Rusz Béla aljegyző Halmagyecsucs. — Haucz B. utazó Heim. — Deutsch Herman utazó Szabadka.

NAPIREND.

Április 5. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Ferr. Vince. — Protestáns naptár: Diodor. — Görög-keleti naptár (március 23.): Nikon. — A nap két 5 óra 34 percekor, nyugszik 6 óra 33 percekor.

Időjelzés. A központ meteorological-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhéob, hosszabb ideig derült.

Április 5. Az állami tisztviselők országos egyesülete aradi körének választmány ülése délután 5 órakor (Főreáliskola.) — A magyarországi munkások rokkant-és nyugdíj egyesülete aradi fiókjának választmányi ülése este 8 órakor (Ferenc-tér 6.)

Április 8. Pick Steiner hangversenye délután 5 órakor (Iparosház.)

Április 9. Galsa hegyközség közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Nemzeti Színház.

Bérlet 177. sz.

Páratlan.

Csütörtökön, 1906. évi április hó 5 én:

Lebonard papa.

Színmű 4 felvonásban. Irtá: Jean Aicard, Fordította: Dr. Hevesi Sándor.

S Z E M É L Y E K:

Lebonard	Várnai Jenő.	Lebonardné	Bácsné.
Róbert	Delli Lajos.	Jeanne	Kápolnai J.
D'Estrey	Szathmári A.	Blanche	Kőrösy Juci.
André, orvos	Beregi S.	Mártha, cseléd	Benkóné P.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Magyar férfi öltöny-szövetet gyártmányu csak

a kizárólagos posztó gyári raktárban kaphatunk.

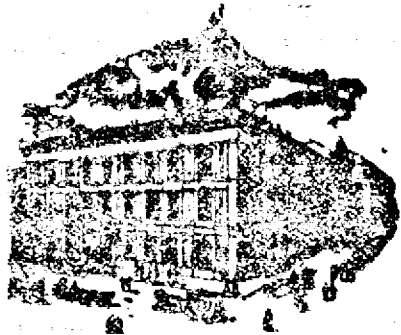
Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Telefon szám 475.

Grand Hotel
„HUNGARIA“

Temesvár. 255

Első rendű szálloda

Égés új, a képzeltető Comforttal berendezve.
Gyönyörű kávé- és étterem helyiségek.
Szép nyári és téli kert. — Társalgó és já-
ték terem. Tus- és kád fürdők a házban,
valamint pilseni sörszoba dus reggeli ét-
tappal. Pontos kiszolgálás és a lehető leg-
messzebb menő méltányosság biztosított.
Teljes tisztelettel Müller Mihály szálloda.
Városi, vármegyei és interiorban telefon állomás 26

Schveffer és Vörös

virágkereskedésük

Aradon, Minorita-palota.

Telefon szám 337.

Elfogad a legjutányosabb árakban

koszoru, csokor

és egyéb

virág-diszítések.

Parkirozásokra tervvel és költ-
ségvetéssel díjmentesen szol-
gálunk. 645

Szálloda az

„Arany Oroszlánhoz“
Temesvár Józsefváros

Van szerencsém a nagyérdemű kö-
zönségnek és igen tisztelt vendégeimnek
szíves tudomására hozni, hogy a jelenleg
is legjobb hírnevnek örvendő

„Arany Oroszlánhoz“ czimzett
szállodát

Temesvár Józsefváros

átvettem és azt a mai naptól a saját ne-
vem alatt fogom tovább vezetni.

En arra fogok törekedni, hogy a leg-
jobb ételek és italok pontos és olcsó ki-
szolgáltatása által a n. érdemű közönség
szíves pártfogását megérdemeljem és a
szálloda jó hírnevét továbbra is fenttart-
sam. 561

A nagyérdemű közönség szíves párt-
fogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Grosz Theofil.

A még eddig fölülmulhatalian
valódi Malátsik-féle

patkányirtó pogácsa

a legbiztosabb szer egerek és
patkányok teljes kiirtására

Császári és kir. szabadalom

Egy adag ára 30 fillér,

nagyobb adag 60 fillér.

Kiszárolagos raktár:

Földes Kelemennél,

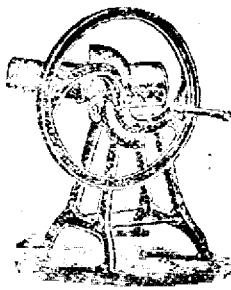
Aradon. 5878

Elveszett ékszerek.

Rákóczi-utca 1. számú háztól a Weitzer János-utca 11.
számú házig, a Szabadság-tér baloldali aszfalt járdáján menet-
közben elveszett egy 3 soros valódi gyöngy colier egy világos
színű saphir csattal, melyet ritkásan apró gyémántok köröztek.
Azonkívül elveszett ugyanekkor egy antik kerek arany broche,
amelynek közepén egy szép opál és lejjebb a broche közepén
körülbelül 6 d hosszukás gyémánt foglalt helyet.

A megtaláló illő jutalomban részesül és azt az elveszett
ékszerek visszahozatala után azonnal felveheti *özv. Kintzig
Ferenczné*, Rákóczi-utca 1. számú lakásán, vagy pedig
Weitzer János-utca 11. számú házban a földszinten *özv.
Kintzig Ferencznétől.* 1031

...ARADI VASIPARI SZÖVETKEZET...

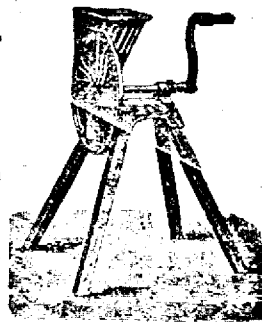

réz- és vasöntőde, gép-
és lakatosárú-gyár.

Gépjavitó-műhely.

Arad, Ujterem-utca 11.

Telefon 388. szám.

Ajánlja

**szecska- és répvágóit
és mindennemű
öntvények elkészítését.**

ajánlja

szőlőoltványokat,

gyökeres fás oltványokat, a legjobb bor és csemege-
fajokból ajánl megvételre 971

Hámory-gazdaság.

Bővebb felvilágosítás nyerhető:

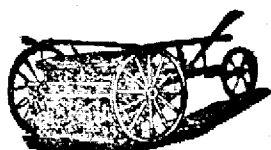
Arad, Deák Ferenc-utca 3 sz. Telefon 229.

KRISER TESTVÉREK

TEMESVÁR, URI-UTCZA 6. SZ.

TELEFON 765. SZÁM.

TELEFON 765. SZÁM.

Acetylen világítási berendezés vállalata.

Kitűnő szakerek, vizsgázott szerelők.

A Landeckl Carbidgegyár dolmagyarországi
raktára.

Vízvezetési-, fürdőszoba- és minden a szakba vágó munkák
pontos és szolid kivétele. 334

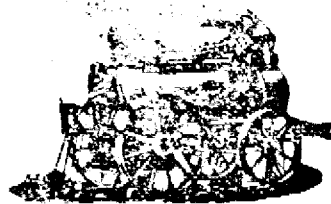
Állandó nagy raktár acetylen alkatrészekben, mint
égők, üvegek, csillárok stb.

Mindennemű gazdasági gépek u. m.

TRIUMPH III.

szabadalmazott páros és páratlan
sorvetőgépek stb. eladása.

Viszonteladók kerestetnek.

Nekem már

nem kell reklam.

Mert mindenki tudja, hogy

SZILÁGYI MÁRTON

művész

a m. kir. államvasutak szállítójánál s szin-
ház oldala mellett

minden órajavítás csak 90 kr.

Óraüveg 10 kr. mutatós 5 kr.

Egy ébresztő-óra frt 1.40.

Raktáron mindennemű zseb- és fallórak
bámulatos olcsó árak mellett, a szin-
ház oldala mellett.

Inga, vagy bármilyen nemű fall óráért
hazhoz küldök és pontosan megcsinálva
haza szállítom. Csak egy levelezőlapot
tessek írni. 272

Van szerencsém a n. é. közönség és igen
tisztelt vendégeim tudomására hozni, hogy
a legjobb hírnevnek örvendő

vendéglő és sörházat

„Uj Zenélő Órához“

Temesvárott, a város ház utcában és
azt személyesen vezetem tovább.

Iparkodni fogok kitűnő konyha és pince
által, valamint pontos ki-zolgálás által,
a n. é. közönség szíves jóindulatát meg-
nyerni és vendéglőm jó hírnevét megerő-
síteni.

Számos lát-gatást kér tisztelettel

Müller Károly

571

az „Uj Zenélő Órához.“
Temesváron.

SZÁLLASY ALADÁR

harisnya-kötődeje

Arad, Forray-utca (Kristyóry-ház)

Elfogad mindennemű

harisnyák kötését és fejelését,
valamint 501

kestyűk, kamáslik, alsó-
nyak, alsóingek és minden e
szakmába vágó javításokat.

Női és férfi fejeles 50 fillértől 60—
70 fillérig, gyerek harisnya 40—50
fillerig, női harisnya új 80 fillértől
egész 1 kor 40 fillérig, férfi haris-
nya 60 fillértől 1 kor. 20 fillérig.

Magamat a t. közönség szíves
figyelmébe ajánlva és becses párt-
fogását kerve, maradtam

kiv. tisztelettel SZÁLLASY ALADÁR

Legjobb minőségű box és chev-
raux krémek kaphatók.

A nagyérdemű közönség
saját érdekében!

Melőtt kész cipőt vásárolna,
nézze meg, hogy van-e min-
csemetében elsőrendű anyagból ké-
szült visszamaradt cipő? vagy
essék márték u. a. reed-
loil.

Rendelések 24 óra alatt elké-
szíttetnek.

Általánosán min-
cipőim formák és tartósak.

Tisztelettel 762

Seelinger M. Andor

ári és női mintacsipőszetel

Arad, Szabadság-tér 4. szám.

Orthopéd gyógycipőknél nagy sikerű
eredmények.

115 szám

Aki
jó és tartós cipőt akar venni,
az forduljon

BALOGH SÁNDOR

uri és női cipészhez

Arad, Boros Béni-tér 19. szám,

hol a legdivatosabb

uri-, női- és gyermekcipők

készülnek a legjutányosabb árak
mellett pontos kivitelben.

Javításokat elfogadok s azokat a leg
gyorsabban eszközööm.

NÁGELE ANTAL

gyógyszertára a Szt.-Háromsághoz

Temesvár, Gyárvaos fő-u. 44.

„HELEN“

arc- és kézereme szepők, máj-
foltok és mindennemű bőrtisz-
tatlanságok ellen. Este lefek-
vés előtt használandó.

Tégelye I kor. Próbátégely 60 f.

„HELEN“

mosdó víz üvege I korona.

„HELEN“

pouder dobozza I korona

Hozzávaló szappan drb. 80 fill.

Ajánlok:

Vasaláshoz mosóintézeteknek, ma-
gánfeleknek, kovácsoknak, lakato-
soknak

pormentes **BÜKKFA-SZÉN-et**

Lakások, irodák és műhelyek fűtése-
sére, **csépléshez** és szán-
táshoz, lokomobilok és gőzkazánok
fűtésére

szalon rüto **KÖSZEN-et**

és
ILONA szalon BRIKETT-et.

Helyben házhoz vagy a vasúti állomásra szállítva.

Altman Ede

fűszer- és vegyesárú-üzlet sóbírós, motorhajítással

267

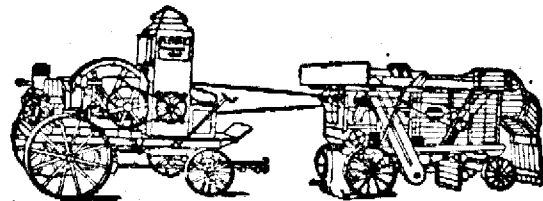
Wesselényi- és Kiss Ernő-utczák sarkán,

Telefon szám 46.

Csak az eredeti

PLEVA-MOTOR

és lokomobil, nyeraolaj, benzín- és szivégázüzemre, biztosítja a legolcsóbb
hajtóerőt a malomban és gazdaságban.
Szerkezete egyszerű, szilárd és tökéletes, bárki kezelheti, tartósabb a gőz-
gépnél. A nyers olaj üzemi pénzügyőri (fináncz) ellenőrzés nincs.

Mindenféle
Motorok
megtéríthetők üzemben.
Árjegyzék, költségvetés és
egyéb felvilágosítás díjmentes

Cím:

DÉNES B.

motorspecialista, BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 15.

3753

Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépt.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható
ártalmatlan szepők, májfoltok, bőrtakák, pattan-
ások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ
legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek an-
nak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után
erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

3881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésznél.

Ház, birtok vétel és eladás,
terményközvetítő

kereskedelmi ügynöki
iroda

ZEINER IGNÁCZ

Simonyi-utca 6. sz.

a leggyorsabban telje-
síti az e téren

megbízásokat.

1836-ól üres telek Új Mikalán az
országut mellett olcsó áron eladó.
Bővebbet a fenti cégégnél.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönségnek tudomására adni, hogy

a Weitzer János-utczában 19. sz. alatt

egy polgári

kosztházat

nyitottam.

Pontos és gyors kiszolgálás. va-
lamint izletes és tiszta ételekről
kezeskedem.

Számos látogatásért e-edezik

Tisztelettel

651

Nagy Mihály.

Czukorrépa

takarmányozásra, nagyobb
mennyiségben míg a kész-
let tart, akár waggonon-
kint Kurtics állomáson,
akár kisebb mennyiségben
a helyszínén Iratoson hid-
mérlegelve,

eladó.

Bővebbet 901

Hámory gazdaság

Arad,

Telephon 229.

Piski telepen

egy jóforgalmu

temetkezési intézet

és saját ház

szabad kézből azonnal eladó.

Bardóczi Odön, vendéglős

Halász utca 41 sz 299

Vegyeskereskedés!

Orsovai duna-hal!

Van szerencsém a mélyen tisztelt kö-
zönség becses tudomására hozni, hogy
Aradon, **Deák Ferencz-utca 39. sz.**
alatt van, a Sebessy-féle asztalos áruk
gyárával szemben az orsovai halhoz cím-
zett Breger I. özég üzlete szombaton egész
nap zárva, vasárnap egész nap nyitva van.
Egyben van szerencsém tudatni, hogy
megérkezett egy halazállomány szép,
nagy és olcsó halakból.

Holnaptól kezdve üzletemben lehet
kapni erdélyi schmirre macseszt és közön-
séges macseszt. Vasárnaptól kezdve ma-
csezliszt is lesz, hétfőtől pedig minden-
nemű husvétii cikket kapható olcsó áron.
Továbbá kaphatók mindentéle déli-
gyümölcsök és zöld főzelékek.

Felhívom a uraságok b. figyelmét,
kiknek zöldség-ujdonságaik vannak, azo-
kat a legmagasabb árban megveszem szá-
llításra.

A halak Éles Ármán ur főüzletében

ugyanazon árban kaphatók, mint nálam.

A nagyérdemű közönség becses párt-
fogását kéri

Luttwak I.

343 teljhatalmu üzletvezető.

Postal megrendeléseket Luttwak I.
Arad, Deák Ferencz-utca 39. szám alá ké-
rem intézni, ahol azok a következő órán
belül telkiismeretesen lesznek elintézve.

Keti részletfizetésre

adok

órákat és ékszereket.

Készpénzért veszek

órákat, ékszereket, törött aranyat,
ezüstöt, gyémánt s brilliánt köveket.

Nagy órajavitó műhelyemben

minden 137

órajavítás 80 kr.

Zsebóra üveg 10 kr.

Schwimmer Albert

óras és ékszerész Arad,

Szabadság-tér 5-6. szám alatt.

(Pálzsi kávéház mellett,

Flume kávéházzal szemben.)

Telefon szám 126

Telefon szám 126

WUNDER, kárpitos műterme

Temesvár-Belváros,

Lonovics-utca 6., (Hungária szállodával szemben.)

Ajánlja fővárosi minta szerint berendezett kárpitos műter-
mét, a legújabb, legstilszerűbb és legolcsóbb díszítéseit és butor-
munkáit. — Elvállalok — konkurrenzia nélkül —

lakás-, villa-, szálloda- és iskola-berendezéseket

a legszerényesbttől a legelegánsabbig, helyben és vidéken. Szám-
talanszor bebizonyítottam, hogy 11 év alatt a külföldön, u. m.:
Németországban, Belgiumban, Hollandiában, Amerikában stb. a
legnagyobb és legelőkelőbb műtermekben szerzett tapasztalataim
réven azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen követeléseknek
a legpontosabban megfelelek és remélem, hogy a m. t. közön-
ség bizalmát megnyerem.

587

Kiváló tisztelettel

WUNDER VILMOS.

Nagymennyiségű maculatura

eladó a kiadóhivatalban.

Üzlet átvétel!

Tisztelettel értesítem a nagy-
érdemű helybéli és vidéki közön-
séget, ugyszintén nagybecsűt
rendelőimet, hogy 15 évig

Gorzó és Társa

cég alatt fennálló

cipészüzletet

amelynek fennállása óta beltagja
voltam, a mai napon átvettem s azt
ezentúl a saját nevem alatt fogom
tovább vezetni. 318

Kiváló tisztelettel

Bolezni Antal,

cipész. Salacz utca 2 sz.

Esztergályos-műhely

áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. kö-
zönség szives tudomására hozni,
hogy 643

esztergályos-műhelyemet

magnagyobbítva

Karolina-utca 3. sz. a. helyeztem.

Elvállalok minden az eszter-
gályos szakmába vágó új és
javítási munkákat jutányos árak,
pontos és gyors kivitelben.

Hordó-csapokat minden nagyságban
raktáron tartok.

Szives támogatást kérve, va-
gyok kiváló tisztelettel:

Rossu Miklós,

esztergályos

Aradon, Karolina-utca 3.

Kávéház átvétel!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudo-
mására adni, hogy az

Árpád-téri

Korona Kávéházat

megvettem és egészen ujonnan berendeztem, vasárnap,
a hó 25-én ünnepélyesen megnyitom. 644

Jó és pontos kiszolgálás, ugyszintén tiszta italok-
ról kezeskedem. Minél számosabba látogatásért esd
Teljes tisztelettel

Stefanovits Mihály,

a Korona kávéház tulajdonosa.

Meglepő szép húsvéti ajándékok!

Illatszerek, locsolóvizek,

húsvéti tojások illatszerrel töltve.

Ragyogó színű tojás festékek.

Mikado papír! — Ostara papír!

nagy választékban.

Ujdonság! **Serailparfume.** Ujdonság!

Vrai violettal mesés ibolya illatt.

Ideal parfume.

Kapható:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertárban

3841

Arad, Szabadság-tér.

Veszek

nyaralóoktól használt nyári
és téli férfi-ruhákat, utazó-
bundaikat, háló, ebédlő és
más bútorekat

a legmagasabb áron veszek és el-
adok. Kivánatra vagy levélbeli meg-
hívásra házhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Árpád-tér 5. sz.

(Izraelita templom épület.)

Ősz hajszálakhárom nap alatt visszanyerik ere-
deti ifjúkori színüket a**BARCSAY-féle****HAJREGULATOR**

használata által.

Garancia ártalmatlanságért és hatásért.

Ára egy üvegnek 1 korona.

Kapható a készítőjénél

BARCSAY KÁROLY

304 gyógyszertárban

SZEGEDEN Széchenyi tér 12 szám.

Jegygyűrűk!

és mindennemű ékszerek 14
karatos aranyból és finom
ezüsből, ugyszintén arany,
ezüst, orosz tulajdúst és min-
dennemű fém és inga, fa'i,
ébresztő órák rendkívül nagy
választékban, olcsó árak mellett
kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órák és ékszerész-nél

Arad, Szabadság-tér.

Simonyi-utca sarkán,
régli színház épület. 232**Üveg, porcellán, lámpa, képkeret, tükör, alpacca-ezüst**

és mindenféle disztárgyak

rendkívüli olcsó árak mellett kaphatók**Képkeretek gyorsan készíttetnek el, üvegezés**

pontosan eszközöltetik.

Finom gázharisnyák és mindenféle áruk most még nagyon

olcsón beszerezhetők.

1033

KLOHS ADOLF ARADON . . .
Szabadság-tér 21.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Veszünk könyvtárakat

egy-egy könyvet. Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban. **INGUSZ I. és FIA** könyvkereskedése Arad. 285

Kiadó lakás

a Kápolna-utcában, a Közép utca sarkon lévő új házban egy üzlethe-lyiség hozzátartozó lakással együtt, esetleg lakásnak átalakítva május 1-ére kiadó. Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál.

Hobs Victor

törvényszéki legbejegyzett és az egész országban bevezetett **hitel-tudósító** irodája Aradon, Tö-köly-tér 6. sz., Frik-ház. Alapít-tatott 1898. 221

Felső kereskedelmi iskolát

jó sikerrel végzett ker. gyakorlott levelező jó referenciákkal, 1500 kor. kezdő fizetéssel alkalmazást nyer. — Bővebbet a kiadónivatal-ban. 610

Veszek könyvtárakat,

egy-egy könyvet és hangjegyeket legmagasabb árakon. Kerpel László könyv-, papír- és zeneműkereske-dése, könyv- és zenemű kölcsön-tára Aradon. 264

Aradmegye,

Paulis községben 516 h. szám alatt f. kvó ház 2000 □ öi telekkel és a hegyen szőlő- és kerttel együtt szon-nal eladó. Bővebbet a kiadóniva-talban. 826

Kiadó lakás.

Weitzer János utcában, főpostával szemben, 7 szobás lakás, megfe-lelő mellékhelyiségekkel május 1-től kiadó. 927

Kerestetik

egy 2-3 szobás lakás, fürdőszo-bával, esetleg kis magános ház, lehetőleg a főtér közelében. Aján-latokat a kiadóni által tehető.

Egy rövid zongora

eladó N. Amann Antalnál, Deák Fe-rencz utca 36. sz. alatt. 793

Jó karban levő

szobabutor jutányos áron áthelye-zés miatt sűrűn eladó, Vecsey utca 4. 992

CZERNÓCZKY MIHÁLY

ári és női cipész

Aradon, Kossuth-utca 66. sz. Fiók-üzlet: Boros Dániel-tér 2. sz. (Kneffel-házban).

Ajánlja a n. é. közönség fi-gyelmébe saját készítményű **ári-, női- és gyermek-czipő** raktárát rendkívüli olcsó árak mellett. — Legjobb gyártmányu czipő lakkok, krémek és fűzők minden sz'ben készíten. 709

RÉZ ÉS VASBUTORGYÁR ARADON.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a tavaszi szezóra való tekintettel a vil-a és kerttulajdonos urakat, hogy

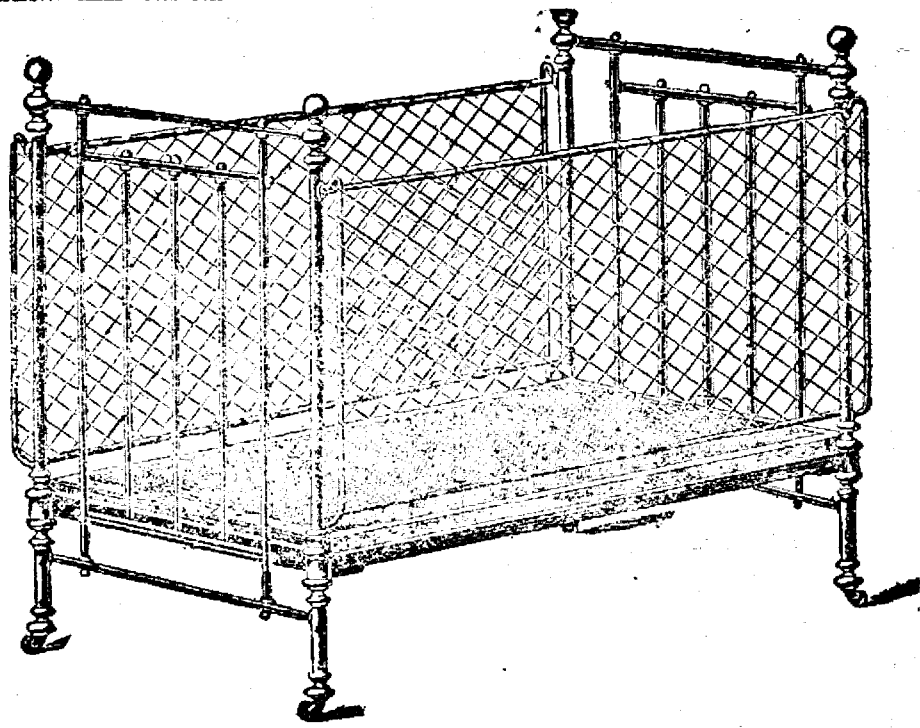
kerti lugasaim, székeim-, padjaim- és napvédőim

elsőrendű, számtalan évekig tartó, rendkívül izlőses kiállításban nagy mennyiségben rendelkezésre állnak bármilyen nagyság és méret szerint.

Saját gyártmányu 918

réz- és vasbutorok, sodrony-ágybetétek
pazar kiállításban.

Kívánatra képes árjegyzékkel vagy irásbellel szolgálok költségvetéssel.

Szíves megrendelést kér kitűnő tisztelettel

FLEISCHER TESTVÉREK.

Gyárhelyiség: Aulich Lajos-utca 14. szám.

Raktár: Lázár Vilmos-utca (Földes-palota.)

Telefon szám 423.

Önnek is érdeke!

ha vásárolni akar, hogy el ne mulassa **Hegedüs Ármin** ujonnan berendezett rőfös női-divat áruházát megtekinteni.

Áruházam ma már teljesen föl van szerelve a legújabb és legdivatosabb árukkal.

Utolérhetetlen olcsó áraim minden versenyt kizárnak!

Reklam cikkek árai:

Föltűnő szép divatos koczkás ruha és blous kelme métere 33 kr.

Ombree, finom elegáns blous kelme az idény királya, métere 65 kr.

Ami senkinek nincs; egy két személyes brillantin paplan ezelőtt 4 frt, most 2.95.

Hazai vászongyárak egyedüli lerakata nálam van egész Aradvármegye részére!

Olyan óriási választékot 120 és 140 cmtr. széles ruha és blouskelmébe csak a fővárosi üzletekbe találhat.

Kérem kirakataim figyelmes megtekintését és a nagybecsű közönség szives támogatását.

Kiváló tisztelettel

HEGEDÜS ÁRMIN

Aradon, a Szabadság-téren 17. sz. alatt, a 13 vértanu szoborral szemben.

Figyeljünk a kékre festett kirakatra!